QK
290
.L32

Laestadius, Carl Petter

Bidrag till kännedomen om
växtligheten i Torneå Lappmark

Ernst Hemmendorff.

Bidrag
till kännedomen om värtligheten
i
Torneå Lappmark.

Akademisk Afhandling,
som med tillstånd af
Vidtberömda Filosofiska Fakulteten i Uppsala,

för Filosofiska Gradens erhållande

kommer att offentligens försvaras

af

CARL PETTER LÆSTADIUS,
Filos. Kand. af Norrlands landskap,

å mindre Gustavianska Lärosalen i Uppsala
d. 28 April 1860,

p. v. t. f. m.

LIBRARY
YORK
BOTANICAL
GARDEN

UPSALA
BIDQUIST & K. 1860.

QK
290
L32

THE HISTORY OF THE

ANTHROPOLOGY

OF THE HUMAN RACE

BY J. H. HENNING

Inledning.

1.

Torneå Lappmark, som består af socknarne *Karesuando* och *Jukkasjärvi*, är på tre sidor omgifven af naturliga gränser, i n. o. Muonio elf, i n. v. Kölen, i s. Kalix elf. I s. o. stöter den intill Westerhotten. Dess största längdsträckning infaller vid gränsen emot Luleå Lappmark ungefär emellan 35°10' och 40° östlig longitud från Ferrö. Vid gränsen mot Ryska Lappmarken innefattas den inom 38° och 41° ö. long. Dess nordligaste och sydligaste gränspunkter mot Norge äro vid 69° och 68° nordlig latitud, mot Westerhotten vid 68°10' och 67°30'. Gränsen emot Norge, som följer fjällryggen, är särdeles krokig, så att den, efter att hafva gått i nordlig riktning till 68°30' n. l., der böjer sig åt s. o., följande norra stranden af Torneå-träsk till 68°20' n. l., hvarefter den åter går mot n. till 68°50' och gör der en krökning mot n. v., innan den träffar Kilpis-järvi, hvilken sjö är delad mellan Sverige, Norge och Ryssland.

Likasom de öfriga Svenska Lappmarkerna äro uppfyllda af vattendrag, så har äfven Torneå Lappmark en stor rikedom deraf, måhända större än någon af de andra. Stora sjöar finnas väl icke många. Dit kan man endast räkna den 4 mil långa *Kilpis-järvi*, hvarifrån *Köngämä-elf*, den ena af Muonioelfs tvänne källfloder¹⁾), genom ett större vattenfall störta sig ifrån fjällen ned i en 2 mil lång dalsänkning, vidare *Rosto-järvi*, från hvilken *Lainio-elf* strömmar ned, och slutligen den 8 mil långa *Torneå-järvi*, som ger upphof åt *Torneå-elf*. Deremot finnes ett oräkneligt antal små sjöar, som antingen genomflytas af elfvarne eller ock stå med dessa i förening genom åar. Om man därför stiger upp på en bergshöjd t. ex. i Björkregionen, tyckes fasta landet intaga

¹⁾ Siffrorna hänvisa till anmärkningar i slutet af afhandlingen.

obetydlig vidd i förhållande till de större eller mindre vattensamlingar, som synas så långt ögat kan nå. Endast några af dessa må omnämnas. *Kuma-järvi* står genom *Kuma-eno* i förbindelse med *Köngämä-elf*, som sedan flyter igenom *Naimaka-järvi*, *Kelotti-järvi* och *Manna-järvi*. I södra delen af Lappmarken lemna *Rautos-järvi*, *Jukkas-järvi* och *Pittangi-järvi* genom åar af samma namn sitt vatten till *Torneå-elf*, som från venster upptager bifloden *Lainio-elf* ungefär $2\frac{1}{2}$ mil söder om Lappmarksgränsen. *Muonio-elf* förenar sig först vid Kengis bruk, $17\frac{1}{2}$ mil från den punkt, hvarest den träder utom Lappmarkens område, med *Torneå-elf*.

I *Torneå Lappmark*, i synnerhet i den norra delen deraf eller *Karesuando socken*, äro bergen jämförelsevis ganska spridda och låga. Fjällryggen utsänder ej några betydliga armar ned emellan floddalarne, med undantag af *Ivarsten*, en bergarm, som i det s. v. hörnet går ned utefter *Kalix-elf*. De högsta, med evig snö beklädda topparne i grannskapet af *Kilpis-järvi* inom Sveriges område, äro *Pelt-sana*, *Moskana* och *Kåbdåvanka*. *Rosto-järvi* och *Torneå-järvi* omgärdas på alla sidor af snöklädda fjäll. De högsta af dem, inom hvilka den sednare sjön inneslutes, äro *Wai-wanenluki*, *Ripanes*, *Nagerolka*, *Opisoive*, *Nuljalaki* och *Kaisapahta*. Allt efter som man aflägsnar sig från fjällryggen blifva bergen lägre och lägre. Bland dem, som ligga af-söndrade från densamma och ändock äro så höga, att de bibehålla några snöfläckar på sina toppar en stor del af sommaren, kunna nämnas *Lammas-tunturi*, *Ainavarpi-tunturi*, *Rutsoivi*, *Soppero-tunturi* och *Kurravaara*. Lägre berg, antingen helt och hållet eller blott närmare intill hjessan skog-beklädda, finnas här och der. Såsom gränsvakter mot *Westerbotten* stå vid *Muonio-elf* det med barrskog beväxta *Sonka-vaara* och i sydligaste hörnet af *Torneå Lappmark* *Jokkomos-tunturi*.

2.

De, som hafva lemnat bidrag till kännedomen om *Torneå Lappmarks* växtlighet, äro följande:

Olof Rudbeck d. y. reste år 1695 genom Luleå och Torneå Lappmarker. De iakttagelser, som derunder gjordes, finnas nedlaggde dels i „Nora Samolad eller Uplyste Lapland“, utgifven i Uppsala 1701, dels i „Acta Literaria Sveciæ“ för 1720, hvarest är införd en „Index plantarum præcipuarum, quas in itinere Laponico anno 1695 observavit Dr Olaus Rudbeck, Filius.“ Det viktigaste minnet af denna resa är likväl det Figurverk, som förvaras i Grefve de Geers bibliotek på Löfsta. Dr C. J. Hartman redogör för de i detta verk afbildade naturalster i Botaniska Notiser för 1841. Tyvärr anföras växtställen icke mer än vid några få arter, så att man icke kan veta, huruvida växterna äro funna i Luleå eller Torneå Lappmark. Enligt anteckningen under *Saxifraga oppositifolia* L. in *Lap. Torn. haud longe a Paurangekoski*, en fors emellan Vittangi och Jukkasjärvi byar, synes Rudbeck hafva följt Torneå-elf. Han har kanske besökt fjällen omkring Torneå-träsk.

C. v. Linné skall icke hafva varit längre upp än till Kengis bruk i Westerbotten, hvilket man den tiden jemte det öfriga landet norr om Torneå stad synes hafva räknat till Lappmarken.

Sam. Lijebblad reste år 1788 upp till fjällen omkring Torneå-träsk. De upptäckter, som der gjordes, finnas meddelade i „Vetenskaps-Akademiens handlingar“ för 1793 och 1810, samt i „Nova acta soc. scientiarum Upsal.“ för 1799.

G. Wahlenberg undersökte år 1800 trakten omkring Enontekis, och reste derifrån uppför Kängämä-elf och Kumaeno till Norge. Derunder antecknades några växter för fjällen Lunnainen, Valli-vaara, Lammas-tunturi och Peltsana. Ifrån Norge återvände han till Enontekis efter icke fullt en månads frånvaro. År 1802 reste han uppför Muonio-elf och Palojoki till Kautokeino. Botaniska upptäckter från dessa resor äro meddelade i hans „Flora Lapponica“, utgifven i Berlin 1812, „Flora Svecica“, Uppsala 1831—33, samt „Kongl. Vetenskaps-Akademiens handlingar“ för 1803. „Berättelse om mätningar och observationer, för att bestämma Lappska fjällens höjd etc.“, tryckt i Stockholm 1808, innehåller grunderna för hans växtgeografiska åsichter om Lappmarken.

Leop. v. Buch har uti „Reise durch Norwegen und Lappland“, Berlin 1810, meddelat några botaniska iakttagelser, gjorda år 1807 under resan från Norska Finmarken utför Palo-joki och Muonio-elf.

J. W. Zetterstedt reste år 1821 genom Torneå Lappmark, följande Torneå-elf upp till Torneå-träsk, hvarifrån han gick öfver till Norge, kom sedan från Alten och Kautokeino åter in i Torneå Lappmark vid Karesuando och reste derifrån söderut på Muonio-elf. Hans beskrifning öfver denna resa är tryckt i Lund 1822.

L. L. Læstadius har i 22 års tid undersökt växtligheten i Karesuando socken och meddelat sina upptäckter i en afhandling: „Loca parallela plantarum etc.“ införd i „Acta soc. scientiarum Upsal. vol. XI“, utgifven i Uppsala 1839, vidare i en beskrifning af Wahlenbergs regio subsylvatica i Karesuando socken, som ännu icke är utgifven af trycket, samt slutligen i „Botan. Not.“ för 1856 och 1858.

R. F. Fristedt har i „Bihang till den Botaniska årsberättelsen för år 1850“, Stockholm 1853, lemnat en beskrifning öfver sin 1852 i sällskap med *F. J. Björnström* företagna resa upp till Torneå-träsk, uti hvilken isynnerhet fjällväxtligheten skildras.

C. Hartman d. y. och *F. Parlatore* reste tillsammans år 1851 uppför Muonio-elf till Lyngen i Norge. De dervid gjorda iakttagelser har den förre meddelat i 6:te och 7:de uppl. af „Skandinavien Flora“, utgifne i Stockholm 1854 och 1858, den sednare uti „Viaggio per le parti settentrionali di Europa“, tryckt i Florenz 1854.

Slutligen har förf. tillbragt sistlidne sommar (1859) i Torneå Lappmark. Derunder har isynnerhet trakten närmast omkring Karesuando kyrka blifvit undersökt, men en utflykt har äfven blifvit företagen till fjällen Peltsana och Moskana. Den obetydliga efterskörd, som han lyckats erhålla, sedan så många utmärkta män lemnat upplysningar om dessa aflägsna nejder, meddelas uti denna afhandling.

I.

Allmän öfversigt af växtligheten inom Torneå Lappmark.

Af de 8 regioner, i hvilka Prof. Fries indelar Skandinavien i afseende på dess växtlighet, har Torneå Lappmark att uppvisa 4. Dessa äro *Snöregionen*, *Fjällregionen*, *Björkregionen* och *Barrskogsregionen*. Bland dessa är Björkregionen den mest utmärkta, icke allenast därför att den intager den största landvidden, utan äfven därför att här förekomma de för Torneå Lappmark mest egendomliga växter, såsom *Mulgedium sibiricum*, *Hieracium lapponicum*, *Polemonium coeruleum*, *Veronica longifolia*, *Ranunculus hyperboreus*, *Rubus castoreus*, *Salix canescens*, *Potamogeton sparganifolius*, *P. nigrescens*, *Carex laxa*, *C. limula*, *C. elytroides*, *C. hyperborea*, *Triticum violaceum*, *Trisetum agrostideum* och *Agrostis hyperborea*. Visserligen finnas de fleste af dessa växter äfven på andra ställen, men äro måhända allestädes mera sällsynta. Fjällregionen är på långt när icke så framstående. Fjällen äro icke så många och icke så höga, som i Luleå Lappmark och Norska Finmarken. Knappt kan någon af de fjällväxter, som finnas i Torneå Lappmark, der anses hafva medelpunkten för sin utbredning, mycket mindre uteslutande tillhöra den. De mest utmärkta har den gemensamma med Luleå Lappmark och Finmarken, såsom *Arnica alpina*, *Antennaria carpathica*, *Campanula uniflora*, *Wahlbergella affinis*, *Alsine rubella* och *Luzula hyperborea*. *Hierochloa alpina* finnes äfven i Finmarken, *Carex fuliginosa* på Dovre-fjällen och *Papaver nudicaule* både i Finmarken och på Dovre. Barrskogsregionen bibehåller icke särdeles långt in i Torneå Lappmark, isynnerhet i dess nordliga hälft, sitt egendomliga

skaplynne och utmärker sig endast genom saknaden af många växter, som finnas i angränsande delar af Luleå Lappmark och Westerbotten²⁾.

Om **Snöreregionen** är icke mycket att säga i växt-geografiskt hänseende. Endast få växter kunna trifvas på de enstaka fläckar, som mer än andra äro gynnade af solvärmen och genom sin svarta färg bilda en motsats emot de hvita snöfälten. Några lavar äro fästade här och der på klippspetsarne eller de lösa, kantiga stenblock, som ligga på dem. Äro dessa någongång ställda så, att de gifva skydd mot de isiga vindarne, kan man äfven få se någon mossas jemte en och annan fanerogam växt, såsom t. ex. *Ranunculus glacialis*, *Cardamine bellidifolia*, *Saxifraga rivularis* och stundom t. o. m. *Hierochloa alpina*.

Fjällregionen vidtager der, hvarest vid den eviga snöns nedre gräns förutom de redan nämnda *Ranunculus nivalis*, *R. pygmaeus*, *Saxifraga oppositifolia*, *S. nivalis: tenuis*, *Catabrosa algida* sköljas af snövattnet. Detta sipprar tillsammans från flere håll och bildar små rännilar, dessa sednare förena sig med hvarandra till bäckar, bäckarne till åar o. s. v. Är slutningen tämligen betydlig, förlora mellanrummen mellan de små bäckarne en del af sin fuktighet och gifva näring åt *Antennaria carpathica*, *Petasites frigida*, *Thalictrum alpinum*, *Viola biflora*, *Cerastium latifolium*, *C. alpinum: glabratum*, *Rhodiola*, *Saxifraga stellaris: comosa*, *Juncus biglumis*, *Luzula Wahlenbergii*, *L. arcuata*, *L. hyperborea*, *Carex alpina: nigrescens*, *C. rigida: glacialis*, *C. lagopina*, *Poa cenisea* och *Polypodium rheticum*. Vid kanterna af bäckarne eller de vattenpussar, som de bilda, när de träffa på någon mindre fördjupning, finnas *Pinguicula alpina*, *Cerastium trigynum*, *C. vulgatum: alpestre*, *Sagina nivalis*, *Saxifraga caespitosa*, *S. aizoides*, *S. cernua*, *S. stellaris*, *Oxyria*, *Carex pulla*, *C. rariflora*, *C. ustulata*, *C. atrata* och *C. parallela*. På jämförelsevis mera bördiga fläckar, der jorden något djupare ned är befriad från is, uppstår den förkrympta buskväxtlighet, som de små, med antingen

under eller ofvan jord krypande stammar utrustade fjällpilarne, *Salix reticulata*, *S. polaris*, *S. herbacea* m. fl., bilda. Der växa äfven några bland de vackraste fjällörterna: *Antennaria alpina*, *Veronica alpina*, *Pedicularis flammea*, *P. hirsuta*, *Arabis alpina*, *Silene acaulis*, *Alsine biflora*, *Sibbaldia* och *Dryas*.

Äro fjällen mycket branta, så att snömassorna endast med stor svårighet erhålla något stöd, utan glida ned, så att de vid foten af fjällen ligga hopade i större massor, än i fjällbranterna, hvilka sednare då också under sommarvärmens inflytande blifva blottade förr, än snön vid foten hunnit smälta, så växa i de små tufvor, som här och der uppstå i klippsspringor eller på det lösa lagret af skifferhållar *Erigeron uniflorus*, *Campanula uniflora*, *Gentiana tenella*, *Papaver nudicaule*, *Draba alpina*, *Wahlbergellæ*, *Cerastium alpinum: lanatum*, *Alsine rubella*, *A. stricta*, *Alchemilla alpina*, *Potentilla nivea*, *Oxytropis lapponica*, *Salix arbuscula*, *Carex fuliginosa*, *C. pedata*, *C. rupestris*, *Kobresia scirpina*, *Poa cæsia*, *Trisetum subspicatum*, *Woodsia hyperborea* och *Aspidium Lonchitis*.

Mellan snöfjällen utbreda sig stundom ganska betydliga fjällslätter med enförmig växtlighet. Ty förutom att vid stränderna af de åar, som nedrusa ifrån fjällen och gräfva upp åt sig mindre dalsänkningar, högre fjällväxter växa upp af frön, som med vattnet kommit från högre trakter, vid sidan af *Myosotis silvatica: alpestris*, *Gentiana nivalis*, *Bartsia*, *Sagina saxatilis*, *Salix lanata*, *S. hastata*, *S. glauca*, *Carex rigida*, *Poa alpina: alpestris*, *Phleum alpinum*, förete sjelfva slätterna en i förhållande till deras vidsträcktighet ingalunda omväxlingsrik anblick. Marken är betäckt af *Betula nana* och *Ericineæ*, *Arctostaphylos alpina*, *Andromeda tetragona*, *A. hypnoides*, *Phyllodoce coerulea*, *Azalea procumbens*, *Rhododendron lapponicum*. För öfrigt finnas här *Hieracium alpinum*, *Diapensia*, *Juncus trifidus*, *Luzula spicata*, *L. arcuata* Wg β, *Aira alpina*, *Hierochloa alpina* och *Lycopodium alpinum*. Om denna lägre del af fjällregionen gränsar emot björkregionen med

branta klippor, kan man uti deras springor finna *Veronica saxatilis*, *Saxifraga Cotyledon*, *S. nivalis*, *Cystopteris montana* och *Allosurus crispus*.

Hittills hafva blifvit omnämnda sådana växter, som ursprungligen tillhöra fjällen; men dessa äro icke deras ende bebyggare. Ty likasom åtskilliga fjällväxter gå ganska långt ned i björkregionen, ja äfven i barrskogsregionen, hvarest de isynnerhet uppträda på elfstränderna, så upptränga äfven sydligare växter till de kalla och ödsliga fjällen. Dock äro dessa icke särdeles många och de fleste antaga i sådant fall ett så förändradt utseende, att det är svårt att känna igen dem. Sådane äro *Erigeron elongatus*, *Gnaphalium norvegicum*, *Solidago virgaurea*, *Linnæa*, *Campanula rotundifolia*, *Pinguicula vulgaris*, *Trientalis*, *Anthriscus silvestris*, *Ranunculus acris*, *Trollius*, *Viola montana*, *Parnassia palustris*, *Melandrium diurnum*, *Sedum annuum*, *Empetrum*, *Salix Lapponum*, *S. phylliæfolia*, *Juniperus*, *Coeloglossum*, *Carex sparsiflora*, *Festuea ovina*, *F. rubra*, *Poa pratensis*, *Aira cæspitosa*, *A. flexuosa*, *Hierochloa borealis* och *Cystopteris fragilis*.

Björkregionen, i hvilken man inträder, sedan man trängt sig igenom de videsnår, som omsluta den lägre fjällregionen, har inga bestämda geografiska gränser mot sistnämnde region. Ofta får man se ganska frodiga björklundar emellan sjelfva fjällen vid bäckar och klippor, som skydda dem mot de isiga vindar, som rasa öfver snöfältet³). Längre ned bekläda de hela bergsslutningar, som äro vända mot s. o. Slutligen uppträda de äfven vid åarne, på slätterna o. s. v. Björken upphör att vara det herrskande trädslaget vid Palojoensuu, der Muonio-elf upptager den från Ryska området kommande Palo-joki, och vid inflödet af Rautosjoki i Torneå-elf, $2\frac{3}{4}$ mil ofvan Jukkasjärvi. Huru långt ned björkregionen sträcker sig i det mellanliggande landet, är obekant, men vid Lainio-elf kan Soppero, det öfversta nybygget vid denna elf, antagas vara dess nedre gräns.

Förutom *Betula glutinosa*, som förekommer i massa snart sagdt allestädes, vid elfvarnes och sjöarnes stränder,

i bäckdalar, på starrängar, ja t. o. m. på hedarne, sand-åsarne och de s. k. bergen, utmärka kärrväxter, isynnerhet *Salices* och *Carices*, denna region, emedan kärr och myror säkerligen intaga största landvidden.

Af egentliga berg med i dagen liggande klippor finnas högst få. Här och der höja sig deremot obetydliga sandhöjder, som i orten kallas berg och hvilka tillfölje af det nordliga läget på sina toppar hysa en växtlighet, som tillhör den lägre fjällregionen.

Af kulturväxter odlas korn, som dock allenast under högst gynnsamma år hinner sin mognad⁴). Det nordligaste stället, hvarest man med någon framgång har försökt dermed, är nybygget Sarenberg, 2 1/2 mil ofvan Karesuando kyrka. Potates och rofvor odlas med större framgång, ehuru i liten skala, ända upp till nybygget Naimaka, 6 1/2 mil ofvan Karesuando. På sistnämnda ställe har man dessutom gjort mer eller mindre lyckliga försök med åtskilliga andra kulturväxter, såsom kålrötter, morötter, rädisor, dill, persilja, gräslök, arter o. s. v. Af vilda växter med ätliga bär må omnämnas *Ribes rubrum*, *Rubus arcticus*, som dock förekommer med frukt ganska sparsamt, *Rubus Chamæmorus*, *Vaccinia* och *Arctostaphylos alpina*. Andra växter, som begagnas till födoämnen, äro *Archangelica officinalis* och *Rumices*. De i ekonomiskt hänseende viktigaste växter, som utgöra vilkor för boskapsskötseln, ortens hufvudnäring, äro likväl åtskilliga halfgräs och gräs. Bland halfgräsen intager *Carex aquatilis* det främsta rummet såsom foderväxt.

Om vi nu vilja göra oss reda för det sätt, hvarpå de allmännare växterna äro utbredda efter olika lokaler, så finne vi i åkrarne *Carduus crispus*, *Crepis tectorum*, *Asperugo*, *Galeopsis versicolor*, *G. Tetralit*, *Brassica campestris*, *Capsella*, *Thlaspi arvense*, *Silene inflata*, *Spergula arvensis*, *Polygonum Convolvulus*, *Equisetum arvense* och *Triticum repens*. Omkring gårdarne växa några af dessa, som pläga åtfölja människorna till de både i afseende på afstånd och naturbeskaffenhet mest skiljda trakter, de välja till sina bostäder, de må nu vara bördiga eller ofruktbara.

Sådane äro *Matricaria inodora*, *Stellaria media*, *Polygonum aviculare*, *Urtica urens*, *Chenopodium album* och *Poa annua*. S. k. hårdvallsängar finnas allenast närmast omkring nybyggena, och tillkomma icke uteslutande dem, vid hvilka korn odlas, utan finnas äfven vid de närmare fjällen belägna. Genom stark gödning kan den magra jorden förmås att gifva en tunn skörd af finare grässlåg, ände, som vanligen användas till boskapens föda under vintern. På dessa ängar växa *Achillaea Millefolium*, *Saussurea*, *Hieracium vulgatum*, *H. alpinum*, *Polemonium*, *Veronica longifolia*, *Euphrasia parviflora*, *Rhinanthus minor*, *Ranunculus acris*, *Stellaria graminea*, *Cerastium vulgatum*, *Rubus arcticus*, *Potentilla alpestris*, *Polygonum viviparum*, *Equisetum pratense*, *Carex sparsiflora*, *Festuca rubra*, *F. duriuscula*, *F. ovina*, *Poa pratensis*, *Aira cæspitosa* och *A. flexuosa*. På de naturliga ängarne råder större artfattigdom, men der uppträda *Carices distigmaticæ* i ofantliga massor. För öfrigt växa bland tufvorna äfven några andra, såsom *Galium trifidum*, *Caltha palustris*, *Stellaria alpestris*, *Equisetum palustre*, *Juncus filiformis*, *Carex vesicaria*, *C. ampullacea*, *Vahlodea*, *Agrostis rubra*, *Alopecurus geniculatus* och *A. fulvus*. De egentliga, sankta myrorna, som gunga upp och ned för hvarje steg man går framåt, utmärkas af *Pedicularis palustris*, *Utricularia vulgaris*, *U. intermedia*, *Cicuta virosa: tenuifolia*, *Viola palustris*, *Parnassia palustris*, *Drosera intermedia*, *Epilobium palustre: lapponicum*, *Comarum*, *Vaccinium Oxycoccus*, *Equisetum limosum*, *Callitriche verna*, *Gymnadenia Conopsea*, *Triglochin palustre*, *Juncus stygius*, *J. triglumis*, *Sparganium hyperboreum*, *Scirpus cæspitosus*, *Eriophorum angustifolium*, *E. vaginatum*, *E. capitatum*, *E. russeolum*, *E. alpinum*, *Carex limosa*, *C. heleonastes*, *C. teretiuscula*, *C. chordorhiza* och *C. pauciflora*. Myror af denna beskaffenhet hafva ofta milslång utsträckning. Deras undersökning är förenad med mycken svårighet, ja äfven fara, emedan man ofta måste frukta för att sjunka ned, och man är under sådana omständigheter

rätt glad, om man träffar på något litet fastare mark, beväxt med *Salices*. Dylika holmar, om denna benämning tillåtes, äro att förlikna vid oaser i sandöknarne. Förutom *Salices Lapponum*, *phylicæfolia*, *versifolia*, *myrtilloides* m. fl. växa der *Galium uliginosum*, *Ranunculus repens*, *Carex canescens*, *C. vitilis*, *C. tenuiflora*, *Calamagrostis neglecta* och *Selaginella*. Någongång anträffas en kallkälla, vid hvilken trifvas *Veronica serpyllifolia*: *borealis*, *Barbarea stricta*, *Viola suecica*, *Stellaria crassifolia*: *paludosa*, *S. borealis*, *Chrysosplenium tetrandrum*, *Epilobium alpinum* och *E. origanifolium*. De mera torra myrorna äro öfversållade med *Sphagnum*-kullar, som bära *Pinguicula villosa*, *Rubus Chamæmorus*, *Vaccinium uliginosum*, *Andromeda polifolia*, *Ledum*, *Betula nana*, *Toffieldia borealis*, *Carex rotundata*, *C. laxa*, *C. irrigua*, *C. Buxbaumii* och *C. dioica*. De icke särdeles många och stora sandhedarne nära en torftig växtlighet, bestående af *Antennaria dioica*, *Hieracium alpinum*: *fuliginosum*, *Linnaea*, *Pedicularis lapponica*, *Vaccinium vitis idæa*, *Arctostaphylos officinalis*, *Phyllodoce*, *Empetrum*, *Salix depressa*: *cinerascens*, *Pinus*, *Juniperus*, *Juncus trifidus*, *Carex aquatilis*: *epigejos*, *C. capitata*, *Aira flexuosa*, *Calamagrostis lapponica*, *Lycopodium complanatum*, *L. clavatum*, *L. Selago*, *L. annotinum*: *alpestre*. Om man bestiger en bergshöjd i nedre delen af björkregionen, går man först igenom ett bälte af gles tallskog. Dessa tallar öfverstiga sällan en höjd af $4\frac{1}{2}$ famn, äro knotiga och hafva barrfattiga grenar. De likna närmast de tallar, som längre söderut kallas Går-tallar. Derefter kommer ett bälte af björkskog, hvars träd likaledes äro låga, famnshöga och busklika. Stundom visar sig ibland dem någon *Sorbus Aucuparia*, *Salix canescens* eller *S. nigricans*: *borealis*. När man kommer ut ur björkdungen ser man spridda individer af *Salix glauca*, *Betula nana* o. s. v., och slutligen upphöra äfven de, då man på den kala toppen finner förutom lafvar och mossor allenast några lägre fjällväxter, *Diapensia*, *Arctostaphylos alpina*, *Azalea*, *Lazula spicata*,

Carex rigida och *Lycopodium alpinum*. Sådana växter, egentligen tillhörande den lägre fjällregionen, förekomma afven på elfstränderna, dit deras frön blifvit nedförda af fjällfloden. På dessa än med stenar och sand betäckta, än gräsbeväxta stränder trifvas bland andra *Gnaphalium supinum*, *Antennaria alpina*, *Hieracium alpinum*: *melanocepalum*, *H. lapponicum*, *H. gothicum*, *Leontodon autumnale*: *Taraxaci*, *Valeriana officinalis*, *Campanula rotundifolia*, *Gentiana nivalis*, *Bartsia*, *Pedicularis Sceptum Carolinum*, *Thalietrum alpinum*, *Subularia*, *Parnassia palustris*: *tenuis*, *Viscaria alpina*, *Saxifraga stellaris*, *Rhodiola*, *Astragalus alpinus*, *Oxyria*, *Salix lanata*, *S. hastata*, *Alnus barbata*, *Equisetum variegatum*, *Luzula pallescens*, *Carex juncella*, *C. limula*, *Triticum repens*, *Agrostideæ*, *Phleum alpinum*, *Nardus stricta* m. fl. När man öfverskridit den smala strandremsa, som hyser dessa, är man vanligen inne i de egentliga lundarne, hvarest lefva i skydd af de på stränderna ganska lummiga björkarne *Solidago*, *Cirsium heterophyllum*, *Hieracium murorum*, *Melampyrum pratense*, *M. silvaticum*, *Trientalis*, *Cornus suecica*, *Anthriscus silvestris*, *Archangelica officinalis*, *Trollius*, *Geranium silvaticum*, *Viola biflora*, *Melandrium diurnum*, *Stellaria nemorum*, *Ribes rubrum*, *Chamaenerion*, *Alchemilla vulgaris*, *Rubus saxatilis*, *R. castoreus*, *Spiræa Ulmaria*, *Cerasus Padus*, *Phaca*, *Vaccinium myrtillus*, *Pyrola minor*, *Pyrola secunda*, *Equisetum silvaticum*, *E. scirpoides*, *Luzula parviflora*, *L. multiflora*: *nigricans*, *Carex capillaris*, *Triticum violaceum*, *T. caninum*: *lapponicum*, *T. caninum*, *Festuca rubra*: *alpestris*, *Poa nemoralis*, *Trisetum agrostideum*, *Calamagrostis elata*, *C. phragmitoides*, *Milium*, *Hierochloa borealis* och *Anthoxanthum odoratum*. Af vattenväxter finnas icke särdeles många arter. Dock utgöra *Nuphar pumilum* och den mycket varierande *N. intermedium* prydnader för de oändligt många småsjöarne och träsken, som för öfrigt hysa *Batrachium Confervoides*, *Nitella flexilis*, *Callitriche autumnalis*, *Potamogeton perfoliatus* och

Scirpus acicularis. Jemte de trenne sistnämnde förekomma i elfvarne dessutom *Batrachium peltatum*, *Myriophyllum alterniflorum*, *Hippuris vulgaris: fluitans*, *Potamogeton sparganifolius*, *P. rufescens*, *P. gramineus*, *P. nigrescens* och *Sparganium affine*.

Barrskogsregionen⁵⁾ i Torneå Lappmark är, såsom förut är nämnt, af föga betydighet. Vål intar den icke särdeles mindre landvidd än björkregionen, men företer i afseende på växtligheten nästan ingen annan olikhet med denna, än den, att flere af dess växter här upphöra, såsom synes af efterföljande växtförteckning, hvilken äfven visar, hvilka växter barrskogsregionen har gemensamma med björkregionen. Åtskilliga fjällväxter, *Gnaphalium supinum*, *Petasites frigida*, *Myosotis silvatica: alpestris*, *Gentiana nivalis*, *Bartsia*, *Pedicularis Scpectrum Carolinum*, *Cerastium alpinum*, *Sagina saxatilis*, *Saxifraga nivalis*, *Rhodiola*, *Sibbaldia*, *Dryas*, *Astragalus alpinus*, *Arctostaphylos alpina*, *Oxyria*, *Carex rigida*, *Phleum alpinum* m. fl. förekomma ännu, men mera spridda och nästan uteslutande blott på elfstränderna.

Af de sydligare växter, som i andra Svenska Lappmarkers och Westerbottens barrskogsregion mer än tillräckligt ersätta denna brist på nordligare växter, saknas i Torneå Lappmark de flesta⁶⁾. Bland de växter, som hittills äro anmärkta i Torneå Lappmark, kunna blott följande anses ega sin utbredningsmedelpunkt inom dess barrskogsregion: *Erigeron elongatus*, *Hieracium crocatum*, *H. umbellatum*, *Limosella*, *Rhinanthus minor*, *Lysimachia thyrsiflora*, *Primula stricta*, *Ranunculus lapponicus*, *Actæa spicata*, *Erysimum cheiranthoides*, *Sagina nodosa*, *Rosa cinnamomea*, *Potentilla Tormentilla*, *Trifolium repens*, *Pinus*, *Abies*, *Equisetum silvaticum*, *Paris*, *Scheuchzeria*, *Carex globularis*, *C. panicea*, *C. festiva* och *Phragmites*.

Växterna äro inom denna region fördelade efter olika lokaler ungefär på samma sätt, som inom björkregionen. I afseende på naturbeskaffenheten må likväl anmärkas, att

myrorna inom barrkogsregionen äro mindre vidsträckta och mera spridda, hvaraf blir en följd, att kärrväxter här icke spela en så framstående roll.

Odlingen af korn lyckas här under vanliga år tämligen. Vilda bärväxter äro desamma, som i föregående region. *Rubus arcticus* träffas oftast med frukt, ehuru den icke finnes så allmänt och ymnigt, som t. ex. i trakten af Harparanda, dit man kan förlägga medelpunkten för utbredningen af denna vackra och angenäma växt.

2.

Förteckning på alla inom Torneå Lappmark hittills funna Fanerogamer och Ormbunkar.

Fam. *Synanthereæ* Rich.

- Matricaria inodora* L. Bj. Ba. spr.*).
Achillæa Millefolium L. Bj. Ba. a.
Tanacetum vulgare L. Bj. sälls.⁷).
Arnica alpina Murr. Fj. sälls.⁸).
Gnaphalium norvegicum Gunn. Bj. a. Fj. Ba. spr.
Gnaphalium supinum L. Fj. Bj. a. Ba. sälls.
Antennaria dioica (L.) Fj. sälls. Bj. Ba. a.
 — *hyperborea* (Don.) Bj. sälls.⁹).
A. alpina (L.) fem. Fj. a. Bj. spr.; mas Fj. Bj. sälls.¹⁰).
A. carpathica (Wahlb.) Fj. sälls.¹¹).
Erigeron elongatus Ldb. Fj. sälls. Ba. spr.
E. uniflorus L. Fj. a. Bj. spr.
 — *pulchellus* (Dec.) Fj. spr.
Solidago virgaurea L. Fj. sälls. Bj. Ba. a.
 — *lapponica* Wither. Fj. Bj. sälls.¹²).
Petasites frigida (L.) Fj. Bj. Ba. spr.
Tussilago farfara L. Fj. sälls.¹³).
Saussurea alpina L. Fj. spr. Bj. a.

*) Förkortningarne Fj. Bj. Ba. beteckna, huruvida växterna förekomma i fjällregionen, björkregionen eller barrkogsregionen. a. betyder, att de äro allmänna, spr. spridda, och sälls. sällsynta.

- Carduus crispus L. Bj. Ba. a.
 Cirsium palustre (L.) Bj. sälls.¹⁴).
 C. heterophyllum (L.) Fj. sälls. Bj. Ba. a.
 Mulgedium alpinum (L.) Fj. sälls.¹⁵).
 M. sibiricum (L.) Bj. a.¹⁶).
 Crepis tectorum L. Bj. Ba. a.
 Hieracium saxifragum Fr. Bj. sälls. ¹⁶ b).
 H. alpinum L. Fj. Bj. a. Ba. sälls.
 — melanocephalum Fr. Bj. spr. Ba. sälls.
 — fuliginosum Læst. Bj. sälls. ¹⁷).
 H. atratum. Fr. Fj. Bj. sälls. ¹⁸).
 H. murorum L. Bj. Ba. a.
 H. caesium Fr. Bj. Ba. spr.
 H. vulgatum Fr. Bj. Ba. a.
 H. lapponicum Fr. Bj. sälls. ¹⁹).
 H. gothicum Fr. Bj. Ba. spr.
 H. crocatum Fr. Ba. sälls. ²⁰).
 H. æstivum Fr. Bj. sälls. ²⁰ b).
 H. umbellatum L. Ba. spr.
 Taraxacum officinale Weber.
 — alpinum Fr. Bj. a.
 Leontodon autumnale L.
 — Taraxaci L. Bj. spr.
 Fam. *Valerianaceæ* Fr.
 Valeriana officinalis L. Bj. Ba. a.
 Fam. *Rubiaceæ* Juss.
 Galium uliginosum L. Bj. Ba. a.
 G. palustre L. Bj. spr. Ba. a.
 G. trifidum L. Bj. a. Ba. sälls.
 G. Aparine L.: infestum (W. K.)^{*} Bj. spr.
 Fam. *Caprifoliaceæ* Juss.
 Linnæa borealis L. Fj. spr. Bj. Ba. a.
 Fam. *Campanulaceæ* Juss.
 Campanula rotundifolia L. Fj. sälls. Bj. spr. Ba. a.
 C. uniflora L. Fj. spr.
 Fam. *Boraginææ* Juss.
 Myosotis lingulata Schltz Bj. spr.

M. silvatica Hoffm.: *alpestris* (Sm.) Fj. Bj. spr. Ba. säls.
M. arvensis L. Bj. säls. 20 o).
Asperugo procumbens L. Bj. Ba. spr.

Fam. *Labiatae* Juss.

Scutellaria galericulata L. Bj. säls. 21).
Galeopsis versicolor Curt. Bj. Ba. a.
G. Tetrahit L. Bj. Ba. a.

Fam. *Menyantheae* Mart.

Menyanthes trifoliata L. Bj. Ba. a.

Fam. *Polemoniaceae* Juss.

Polemonium coeruleum L.* *campanulatum* Th. Fr. Bj. Ba. a. 22).
Diapensia lapponica L. Fj. a.

Fam. *Gentianeae* Juss.

Gentiana nivalis L. Fj. Bj. Ba. spr.
G. tenella Rottb. Fj. säls. 23).

Fam. *Personatae* L.

Veronica longifolia L. Bj. Ba. a. 24).
V. saxatilis L. fil. Fj. säls. 25).
V. alpina L. Fj. a. Bj. säls.
V. serpyllifolia L.: *borealis* Læst. Bj. Ba. spr.
Limosella aquatica L. Ba. säls. 26).
Bartsia alpina L. Fj. Bj. a. Ba. spr.
Euphrasia officinalis L.: *alpestris* Koch. Fj. Bj. spr.
E. parviflora Fr. Bj. Ba. a.
Rhinanthus minor Ehrh. Bj. Ba. spr.
Pedicularis palustris L. Bj. spr. Ba. a.
 — *borealis* Stev. Bj. a.
 — *ochroleuca* Læst. Bj. säls. 27).
P. flammea L. Fj. säls. 28).
P. hirsuta L. Fj. spr.
P. lapponica L. Bj. Ba. a.
P. Sceptrum Carolinum L. Bj. a. Ba. spr.
Melampyrum pratense L. Bj. Ba. a.
M. silvaticum L. Bj. spr.

Fam. *Lentibulariæ* Rich.

- Utricularia vulgaris* L. Bj. spr.
U. intermedia Hagn. Bj. Ba. a.
U. minor L. Bj. spr.
Pinguicula vulgaris L. Bj. Ba. a.
P. alpina L. Fj. spr. Bj. sälls.
P. villosa L. Bj. a. Ba. spr.

Fam. *Primulaceæ* Juss.

- Lysimachia thyrsiflora* L. Bj. sälls. ²⁹) Ba. spr.
Trientalis europæa L. Fj. spr. Bj. Ba. a.
Primula stricta Horn. Ba. spr.

Fam. *Corneæ* Dec.

- Cornus suecica* L. Bj. Ba. a. ³⁰).

Fam. *Umbelliferæ* Juss.

- Anthriscus silvestris* (L.) Bj. sälls. ³¹).
Archangelica officinalis Hoffm. Fj. Bj. a.
Angelica silvestris L. Bj. sälls. ³²).
Cicuta virosa L.: *tenuifolia* Koch. Bj. sälls. ³³).
Carum Carvi L. Bj. Ba. sälls. ³⁴).

Fam. *Nymphæaceæ* Dec.

- Nymphæa alba* L.* *biradiata* Ba. sälls. ³⁴ b).
Nuphar luteum L.* *intermedium* Ledeb. Bj. spr. Ba. sälls.
N. pumilum (Whlbn.) Bj. sälls. ⁴⁵).

Fam. *Ranunculaceæ* Juss.

- Ranunculus glacialis* L. Fj. a.
R. repens L.: *glabra* Fr. Bj. Ba. spr.
R. acris L. Fj. Bj. Ba. a.
 — *pumilus* Hn. Fj. spr. ³⁶).
R. auricomus L. Bj. Ba. spr.
R. nivalis L. Fj. a.
R. pygmæus Sol. Fj. a.
R. hyperboreus Rottb. Bj. Ba. sälls. ³⁷).
R. lapponicus L. Bj. sälls. Ba. spr.
R. Flammula L. Ba. ³⁸).
R. reptans L. Bj. Ba. a.
Batrachium Confervoides Fr. Bj. sälls. ³⁹).

- B. heterophyllum* Hoffm. Bj. 40).
B. peltatum K. Bj. Ba. spr.
Thalictrum flavum L. Bj. sälls. 41).
T. alpinum L. Fj. Bj. a. Ba. spr.
Caltha palustris L. Bj. Ba. a.
Trollius europæus L. Fj. Bj. Ba. a.
Aconitum Lycoctonum L. Bj. sälls. 42).
Actæa spicata L. Bj. Ba. sälls. 43).

Fam. *Papaveraceæ* Juss.

- Papver alpinum* L.* nudicaule Rottb. Fj. sälls. 44).

Fam. *Cruciferæ* Juss.

- Brassica campestris* L. Bj. spr. Ba. a.
Erysimum cheiranthoides L. Ba. spr. 45).
Cardamine patensis L. Bj. Ba. spr.
C. bellidifolia L. Fj. spr.
Arabis alpina L. Fj. a. Bj. sälls.
Barbaræa stricta Fr. Bj. spr.
Nasturtium palustre (Leyss.) Bj. sälls. 45 b).
Capsella Bursa-Pastoris Münch. Bj. Ba. a.
Thlaspi arvense L. Bj. Ba. a.
Draba hirta L. Fj. spr. Bj. sälls.
D. rupestris Br. Fj. a.
 — *laxa* Lindbl. Fj. a.
D. uivalis Liljebl. Fj. spr.
× curtisiliqua J. E. Zetterst. Bot. Not. 1854. Fj. sälls. 47).
D. lactea Adams.
 — *Wahlenbergii* (Hn) Fj. spr.
 — *lævigata* Hopp. Fj. sälls. 48).
D. alpina L. Fj. sälls. 49).
Subularia aquatica L. Bj. Ba. a.

Fam. *Gruinales* L.

- Geranium silvaticum* L. Bj. Ba. a.
Viola biflora L. Fj. Bj. a. Ba. spr.
V. montana L. Fj. sälls. 50).
V. suecica Fr. Bj. a.
V. palustris L. Bj. spr.

Fam. *Droseraceæ* Dec.

Parnassia palustris L. Fj. Bj. Ba. a.

Drosera rotundifolia L. Bj. ⁵¹).

D. longifolia L. Bj. Ba. spr.

D. intermedia Hayn. Bj. spr.

Fam. *Silenaceæ* Braun.

Silene inflata Sm. Bj. Ba. a.

S. acaulis L. Fj. a.

Melandrium diurnum (Sibth.) Fj. Bj. Ba. spr.

Wahlbergella apetala (L.) Fj. spr.

W. affinis (J. Vahl) Fj. sälls. ⁵²).

Viscaria alpina (L.) Fj. Bj. a. Ba. spr.

Fam. *Alsineaceæ* Bartl.

Stellaria nemorum L. Fj. Bj. spr.

S. media With. Bj. Ba. a.

S. graminea L. Bj. Ba. a.

* juncea Fr. Bj. sälls. ⁵³).

S. crassifolia Ehrh. Bj. a.

— paludosa (Læst.) Bj. spr.

— alpina Fr. Bj. sälls. ⁵⁴).S. longifolia Fr. Bj. sälls. ⁵⁵).S. alpestris Fr. Bj. a. Ba. spr. ⁵⁶).

S. borealis Big. Bj. a. Ba. spr.

Cerastium trigynum Vill. Fj. a. Bj. spr.

C. latifolium L. Fj. sälls. ⁵⁷).

C. alpinum L. Fj. Bj. a. Ba. spr.

— lanatum (Lam.) Fj. spr.

— glabratum L. Fj. spr. Bj. sälls.

C. vulgatum (L.) Bj. Ba. a.

— alpestre Lindbl. Fj. Bj. spr.

Alsine stricta (Sw.) Fj. spr.

A. biflora (L.) Fj. a. ⁵⁸).

A. rubella Wahlb. Fj. spr.

Sagina nodosa (L.) Ba. spr.

S. nivalis Fr. Fj. sälls. ^{58 b}).

S. saxatilis Wimm. Fj. Bj. Ba. spr.

Spergula arvensis L. Bj. Ba. a.

Fam. *Ribesiae* Rchnb.

Ribes rubrum L.: silvestre M. K. Bj. Ba. spr.

Fam. *Saxifrageæ* Juss.

Saxifraga Cotyledon L. Fj. sälls. 59).

S. nivalis L. Fj. a. Bj. Ba. sälls.

S. stellaris L. Fj. a. Bj. sälls.

— *comosa* Poir. Fj. spr.

S. oppositifolia L. Fj. a.

S. Aizoides L. Fj. a.

S. Hirculus L. Bj. Ba. a.

S. cæspitosa L. Fj. spr.

S. cernua L. Fj. a.

— *vivipara* (Vest.) Fj. sälls. 60).

S. rivularis L. Fj. spr.

Chrysosplenium tetrandrum (Lund) Th. Fr. Bj. sälls. 61).

Fam. *Crassulaceæ* Juss.

Rhodiola rosea L. Fj. Bj. a. Ba. spr.

Sedum annuum L. Fj. sälls. 61 b).

Fam. *Onagrarieæ* Juss.

Chamænerion angustifolium (L.) Bj. Ba. a.

Epilobium organifolium Lam. Bj. a. Ba. spr.

E. alpinum L. Fj. Bj. spr. 62).

E. palustre L.: *lapponicum* Wng. Bj. Ba. a.

E. lineare Mühlb. Fr. Bj. sälls. 63).

Fam. *Halorrhageæ* Br.

Myriophyllum spicatum L. Bj. sälls. 64).

M. alterniflorum Dec. Bj. Ba. a.

Hippuris vulgaris L. Bj. Ba. spr.

— *fluitans* Liljebl. Bj. a.

Fam. *Pomaceæ* L.

Sorbus aucuparia L. Bj. Ba. spr.

Fam. *Senticosæ* L.

Rosa cinnamomea L. Ba. sälls. 64 b).

Alchemilla vulgaris L. Bj. spr. Ba. a.

A. alpina L. Fj. sälls. 65).

Rubus saxatilis L. Bj. Ba. a.
 × R. triflorus (Hook.) Bj. Ba. sälls. ⁶⁶).
 R. castoreus (Læst.) Bj. Ba. spr.
 R. arcticus L. Bj. Ba. a.
 R. Chamæmorus L. Fj. Bj. Ba. a.
 Comarum palustre L. Bj. Ba. a.
 Potentilla Tormentilla Scop. Bj. sälls. ⁶⁷) Ba spr.
 P. alpestris Hall. Fj. Bj. Ba. a.
 P. nivea L. Fj. spr.
 Sibbaldia procumbens L. Fj. a. Bj. Ba. sälls.
 Geum rivale L. Bj. Ba. sälls. ⁶⁸).
 Dryas. octopetala L. Fj. a.
 Spiræa Ulmaria L. Bj. Ba. spr.

Fam. *Drupaceæ* L.

Cerasus Padus (L.) Bj. spr. Ba. a.

Fam. *Papilionaceæ* L.

Phaca frigida L. Bj. a. Fj. Ba. spr.
 Oxytropis lapponica (Whlbn.) Fj. spr.
 Astragalus alpinus L. Fj. Bj. Ba. a.
 Trifolium repens L. Ba. ⁶⁹).

Fam. *Ericineæ* Juss.

Vaccinium uliginosum L. Fj. sälls. Bj. Ba. a.
 V. myrtillus L. Bj. Ba. a.
 V. vitis idæa L. Fj. spr. Bj. Ba. a.
 V. Oxycoccus L. Bj. Ba. a.
 Arctostaphylos alpina L. Fj. a. Bj. Ba. sälls.
 A. officinalis Wimm. Fj. Bj. Ba. spr.
 Andromeda polifolia L. Bj. Ba. a.
 A. tetragona L. Fj. a.
 A. hypnoides L. Fj. a. Bj. sälls.
 Calluna vulgaris (L.) Bj. sälls. ⁷⁰) Ba. a.
 Phyllodoce coerulea (L.) Fj. a. Bj. spr. Ba. sälls.
 Azalea procumbens L. Fj. a. Bj. sälls.
 Rhododendron lapponicum Wng. Fj. spr.
 Ledum palustre L. Bj. Ba. a.
 — dilatatum Wng. Bj. sälls. ⁷¹).

Chimaphila uniflora (L.) Bj. Ba. sälls. 72).
 Pyrola rotundifolia L. Bj. Ba. sälls. 73).
 P. minor L. Bj. Ba. spr.
 P. secunda L. Bj. Ba. spr.

Fam. *Empetreae* Nutt.

Empetrum nigrum L. Fj. Bj. Ba. a.

Fam. *Portulacaceae* Juss.

Montia fontana L. Bj. Ba. spr. 74).

Fam. *Polygoneae* Juss.

Polygonum viviparum L. Bj. Ba. a.

P. aviculare L. Bj. Ba. a.

P. Convolvulus L. Bj. Ba. spr.

Rumex Hippolathum Fr. Bj. sälls. 75).

R. domesticus Hn. Bj. sälls. 76).

R. Acetosa L. Bj. Ba. a.

— alpina Wng. Fj. Bj. spr.

R. Acetosella L. Fj. Bj. Ba. a.

Oxyria digyna (L.) Fj. a. Bj. spr.

Fam. *Urticaceae* Juss.

Urtica urens L. Bj. sälls. 77).

U. dioica L. Bj. sälls. 78).

Fam. *Chenopodiaceae* Juss.

Chenopodium album L. Bj. spr. Ba. a.

Fam. *Salicineae* Rich.

Populus tremula L. Bj. spr. Ba. a.

Salix pentandra L. Ba. sälls. 79).

— tetrandra L. Ba. a. 80).

S. lanata L. Fj. Bj. a. Ba. spr.

S. Lapponum L. Fj. Bj. Ba. a.

S. canescens Fr. Bj. sälls. 81).

— obtusifolia L. Fl. Lapp. Willd. Bj. sälls. 82).

S. Caprea L. Bj. Ba. spr.

* S. grandifolia L. Fl. Lapp. Ser. Bj. sälls. 83).

S. laurina Smith. Bj. sälls. 84).

* S. silesiaca (Wimm.) Fr. 85).

- Salix phylicæfolia* L. Fj. Bj. Ba. a.
S. hastata L. Fj. Bj. a. Ba. spr.
 — *alpina* Fr. Fj. sälls. 86).
 X *hastata-herbaceoides* Anders. Fj. sälls. 87).
 * *hyperborea* Fr. 87 b).
 X *herbaceo-hastata* Anders. Bj. sälls. 88).
S. depressa L. Bj. Ba. a.
 — *cinerascens* Whlnb. Bj. sälls. 89).
S. nigricans (Smith) Bj. Ba. a.
 — *subphylicæfolia* (Læst.) Bj. sälls. 90).
 * *borealis* Fr. Bj. spr.
S. punctata Whlnb. Bj. sälls. 91).
S. versifolia Bj. spr.
 * *S. myrtoides* Fr. Bj. sälls. 92).
S. Finmarkica Willd. 93).
S. myrtilloides L. Bj. a. Ba. spr.
S. glauca Fj. Bj. Ba. a.
 X *pallida* Fr. Bj. sälls. 94).
 X *pullata* Fr. 95).
S. myrsinites L. Fj. a. Bj. spr.
 — *procumbens* (Forb.) Blytt. 95 b).
S. arbuscula L. Fj. sälls. 96).
S. reticulata L. Fj. a. Bj. sälls.
S. herbacea L. Fj. a. Bj. sälls.
S. polaris Whlnb. Fj. spr. Bj. sälls.

Fam. *Betulineae* Rich.

- Betula glutinosa* Wallr. Bj. Ba. a.
B. alpestris Fr. Bj. Ba. spr.
B. nana L. Fj. Bj. Ba. a.
Alnus barbata C. A. Mey. Bj. Ba. a.
A. incana Willd. 97).

Fam. *Coniferae* Juss.

- Pinus silvestris* L. Bj. Ba. a.
Abies excelsa Dec. Bj. sälls. Ba. a.
Juniperus communis L. Bj. Ba. a.
 — *nana* (Willd.) Fj. a. Bj. spr.

Fam. *Equisetaceae* Dec.

- Equisetum arvense* L. Bj. Ba. spr.
E. silvaticum L. Bj. spr. Ba. a.
E. pratense Ehrh. Bj. Ba. a. 98).
E. palustre L. Bj. Ba. spr.
E. fluviatile L. Bj. spr.
** E. limosum* L. Bj. spr.
E. hiemale L. Bj. spr.
E. variegatum Schl. Bj. spr.
E. scirpoides Muhlhb. Bj. spr.

Fam. *Callitrichineae* Lnk.

- Callitriche verna* L. Bj. Ba. a.
 — *minima* Hopp. Bj. a.
C. autumnalis L. Bj. a.

Fam. *Characeae* Rich.

- Nitella flexilis* L. Bj. Ba. a.

Fam. *Orchideae* Juss.

- Orchis angustifolia* Rehn. Bj. sälls. 99).
O. incarnata L. Bj. sälls. 100).
O. maculata L. Bj. Ba. spr.
Gymnadenia Conopsea (L.) Bj. Ba. a.
Coeloglossum viride (L.) Fj. Bj. Ba. spr.
Chamaeorchis alpina (L.) Fj. sälls. 101).
Goodyera repens (L.) Ba. sälls. 102).
Listera cordata (L.) Ba. spr.
Corallorhiza innata R. Br. Bj. Ba. spr.

Fam. *Liliaceae* Juss.

- Majanthemum bifolium* (L.) Bj. spr. Ba. a.
Paris quadrifolia L. Bj. sälls. 103).

Fam. *Alismaceae* Dec.

- Sagittaria sagittifolia* L. Bj. sälls. 104).
Scheuchzeria palustris L. Bj. Ba. sälls. 105).
Triglochin palustre L. Bj. Ba. spr.

Fam. *Nartheciaceae* Fr.

- Tofieldia borealis* Whlnb. Fj. Bj. a. Ba. spr.

Fam. *Juncaceae* Dec.

- Juncus arcticus* Willd. Fj. sälls. 106).
J. filiformis L. Bj. Ba. a.
J. alpinus Vill. Bj. spr. Ba. a.
J. trifidus L. Fj. a. Bj. spr. Ba. sälls.
J. stygius L. Bj. sälls. 107).
J. triglumis L. Fj. Bj. spr. Ba. sälls.
J. biglumis L. Fj. Bj. spr.
Luzula pilosa L. Bj. spr. Ba. a.
L. Wahlenbergii Rupr. Fj. spr.
L. parviflora Ehrh. Fj. sälls. Bj. a. Ba. spr.
L. multiflora (Ehrh.) Ba. a.
 — *nigricans* (Desv.) Fj. Bj. a. Ba. spr.
L. pallescens (Wahlb.) Bj. Ba. sälls. 108).
L. arcuata Wahlb. Fj. a.
L. hyperborea Br. Fj. sälls. 109).
L. spicata (L.) Fj. a. Bj. spr.

Fam. *Aroideae* Juss.

- Lemna trisulca* L. Bj. sälls. 110).

Fam. *Potamogetoneae* Fr.

- Potamogeton sparganifolius* Læst. Bj. Ba. sälls. 111).
P. rufescens Schrad. Bj. Ba. spr.
P. gramineus L. Bj. Ba. a.
P. nigrescens Fr. Bj. sälls. 112).
P. prælongus Wulf. Bj. sälls. 113).
P. perfoliatus L. Bj. Ba. a.
P. pusillus L. Bj. Ba. spr.

Fam. *Typhaceae* Juss.

- Sparganium affine* Schnitzl. Fr. Bj. Ba. a.
S. hyperboreum Læst. Fj. sälls. Bj. a. Ba. spr.

Fam. *Cyperaceae* Juss.

- Scirpus lacustris* L. Bj. sälls. 114).
S. caespitosus L. Bj. Ba. a.
S. acicularis L. Bj. Ba. a.
Eriophorum angustifolium Roth. Bj. Ba. a.
E. gracile Koch. Bj. Ba. spr.

- Eriophorum vaginatum* L. Bj. Ba. a.
E. capitatum Host. Fj. Bj. a. Ba. spr.
E. alpinum L. Bj. spr. Ba. a.
Carex vesicaria L. Bj. Ba. spr.
 — *alpigena* Fr. Fj. Bj. spr.
C. pulla Good. Fj. a.
C. ampullacea Good. Bj. Ba. spr.
 — *borealis* Hartm. Bj. Ba. spr.
C. rotundata Wng. Fj. spr. Bj. a. Ba. sälls.
C. filiformis L. Bj. Ba. spr.
C. flava L. Bj. sälls. 115).
C. fuliginosa Schkhr. Fj. spr.
C. pedata L. Wahl. Fj. sälls. 116).
C. globularis L. Bj. sälls. Ba. a.
C. capillaris L. Bj. Ba. spr.
C. panicea L. Ba. sälls. 117).
 — *tumidula* Læst. Bj. sälls. 118).
C. sparsiflora (Wahlb.) Fj. Bj. Ba. a.
C. livida Wahlb. Bj. Ba. spr.
C. rariflora Sm. Fj. spr. Bj. sälls.
C. laxa Wahlb. Bj. Ba. a.
C. limosa L. Bj. Ba. a.
C. irrigua (Wahlb.) Bj. Ba. a.
C. ustulata Wahlb. Fj. spr.
C. atrata L. Fj. a.
C. alpina Sw. Fj. Bj. Ba. spr.
C. Buxbaumii Wahlb. Bj. Ba. spr.
C. aquatilis Wahlb. Fj. sälls. Bj. Ba. a.
 — *epigejos* Læst. Fj. Bj. spr.
 — *cuspidata* Læst. 119).
 * *C. arcuata* Bj. sälls. 120).
C. vacillans Drey. Ba. sälls. 121).
C. limula Fr. Bj. sälls. 122).
C. juncella (Fr.) Bj. Ba. a.
C. elytroides Fr. Bj. sälls. 123).
C. hyperborea Dr. Fj. Bj. sälls. 124).
C. rigida Good. Fj. Bj. a. Ba. spr.

- Carex rigida inferalpina* Læst. Bj. spr.
 — *glacialis* Læst. Fj. a.
C. canescens L. Bj. Ba. a.
 — *sublohiacea* Læst. Bj. spr. 124 b).
C. vitilis Fr. Fj. spr. Bj. Ba. a.
C. tenuiflora Wahlenb. Bj. Ba. a.
C. macilenta Fr. Bj. sälls. 125).
C. loliacea L. Bj. Ba. spr.
C. tenella Schkhr. Bj. sälls. 126).
C. heleonastes Ehrh. Bj. Ba. spr.
C. lagopina Wahlenb. Fj. a. Bj. sälls.
C. festiva Desv. Ba. sälls. 127).
C. teretiuscula Good. Bj. Ba. spr.
C. chordorhiza Ehrh. Bj. Ba. a.
 — *sphagnicola* Læst. Bj. spr.
C. microstachya Ehrh. Bj. sälls. 128).
C. dioica L. Fj. Bj. Ba. a.
C. parallela (Læst.) Fj. Bj. spr.
C. capitata L. Fj. Bj. spr.
C. rupestris All. Fj. spr.
C. pauciflora Lightf. Bj. Ba. a.
C. microglochin Wahlenb. Bj. sälls. 129).
Cobresia scirpina Willd. Fj. spr.

Fam. *Gramineæ* Juss.

- Triticum repens* L. Bj. spr.
T. violaceum Horn. Bj. spr.
T. caninum Schreb. Bj. spr.
 — *lapponicum* Læst. Bj. spr.
Festuca rubra L. Fj. sälls. Bj. Ba. a.
 — *alpestris* Hartm. Bj. spr.
F. duriuscula L. Bj. spr.
F. ovina L. Fj. Bj. Ba. a.
Poa pratensis L. Fj. sälls. Bj. Ba. a.
 — *alpestris: subalpina* Anders. Bj. sälls. 130).
P. cenisea All.: *flexuosa* (Wahlenb.) Fj. spr. Bj. sälls.
P. trivialis L. Bj. Ba. a.
P. serotina Ehrh. Bj. spr.

- Poa nemoralis* L. Bj. Ba. a.
P. cæsia Sm. Fj. spr.
P. alpina L. Bj. Ba. spr.
 — *lapponum* Læst. Bj. Ba. spr.
 — *alpestris* Anders. Fj. sälls. 131).
P. annua L. Bj. Ba. a.
Enodium coeruleum (L.) Bj. Ba. sälls. 132).
Catabrosa algida (Sol.) Fr. Fj. sälls. 133).
Aira cæspitosa L. Fj. Bj. Ba. a.
A. alpina L. Wahlb. Fj. spr.
A. flexuosa L. Fj. Bj. Ba. a.
Trisetum agrostideum Fr. Bj. spr.
T. subspicatum P. Fj. a.
Vahlodea atropurpurea (Wahlb.) Fj. Bj. a. Ba. spr.
Melica nutans L. Bj. Ba. sälls. 134).
Phragmites communis Trin. Bj. Ba. sälls. 135).
Calamagrostis epigejos L. Bj. sälls. 136).
 — *riparia* Hartm. Ba. sälls. 136 b).
C. lanceolata Roth. Bj. sälls. 137).
C. elata Blytt. Bj. spr.
C. Phragmitoides Hartm. Bj. Ba. spr.
C. Halleriana Good. Bj. a. 138).
C. borealis Læst. Bj. sälls. 139).
C. neglecta Ehrh. Bj. Ba. a.
C. lapponica (Wahlb.) Fj. Bj. Ba. spr.
Agrostis spica venti L. Bj. sälls. 139 b).
A. stolonifera L. Bj. Ba. a.
A. vulgaris With. Bj. Ba. a.
A. alpestris Læst. Bot. Not. 1856 Fj. Bj. a. Ba. spr.
A. rubra L. Wahlb. Bj. Ba. a.
A. canina L. Bj. sälls. 140).
A. hyperborea Læst. Bot. Not. 1856 Bj. sälls. 141).
 — *mutica* (Hartm.) Bj. sälls. 142).
Milium effusum L. Bj. spr. Ba. sälls.
Alopecurus geniculatus L. Bj. spr. Ba. a.
A. fulvus Sm. Bj. Ba. a.
Phleum alpinum L. Fj. Bj. Ba. a.

- Digraphis arundinacea (L.) Bj. sälls. 143).
 Hierochloa borealis (Schr.) Fj. Bj. Ba. spr.
 H. alpina (Sw.) Fj. a.
 Anthoxanthum odoratum L. Fj. Bj. Ba. a.
 Nardus stricta L. Bj. Ba. spr.

Fam. *Polypodiaceæ* R. Br.

- Polypodium vulgare L. Bj. sälls. 144).
 P. Phegopteris L. Bj. Ba. spr.
 P. Dryopteris L. Bj. Ba. spr.
 P. rhæticum L. Fj. a.
 Woodsia ilvensis (L.) Fj. Bj. Ba. spr.
 * W. hyperborea (Bolt.) Fj. sälls. 145).
 Aspidium Lonchitis (L.) Fj. sälls. 146).
 A. spinulosum Sw. 146 b).
 Cystopteris fragilis (L.) Fj. Bj. Ba. spr.
 C. montana Hænk. Fj. Bj. spr.
 Asplenium filix femina L.: subalpinum Læst. Bj. sälls 146 c).
 Allosurus crispus (L.) Fj. sälls. 147).
 Struthiopteris germanica Willd. Bj. sälls. 148).

Fam. *Ophioglosseæ* R. Br.

- Botrychium Matricarioides Willd. Bj. sälls. 149).
 B. boreale Milde. Bj. sälls. 150).
 B. lanceolatum Rupr. 151).

Fam. *Marsileaceæ* R. Br.

- Isoëtes lacustris L. Bj. sälls. 152).

Fam. *Lycopodiaceæ* Sw.

- Lycopodium complanatum L. Bj. Ba. spr.
 L. alpinum L. Fj. a.
 L. clavatum L. Bj. Ba. a.
 L. Selago L. Fj. Bj. Ba. spr.
 L. annotinum L. Bj. Ba. a.
 — alpestre Hartm. Fj. spr.
 Selaginella spinulosa Braun. Fj. Bj. Ba. spr.

Fam. *Hymenomycetes* Fr. 153).

- Agaricus (*Amanita*) *vaginatus* Bull. Bj.
 A. *muscarius* L. Bj. Ba.
 A. (*Lepiota*) *procerus* Scop. Bj.
 A. *granulosus* (Batsch.) Fr. Bj.
 A. (*Armillaria*) *melleus* Vahl. Bj.
 A. (*Tricholoma*) *flavobrunneus* Fr. Bj.
 A. *ustalis* Fr. Ba.
 A. *pessundatus* Fr. Bj.
 A. *rutilans* Schæff. Bj.
 A. *variegatus* Scop. Ba.
 A. *saponaceus* Fr. Ba.
 A. *personatus* Fr. Bj.
 A. *arcuatus* Fr. Bj.
 A. (*Clitocybe*) *clavipes* Pers. Ba.
 A. *hirneolus* Fr. Bj. Ba.
 A. *odorus* Bull. Ba.
 A. *rivulosus* P. Bj.
 A. *candicans* Pers. Bj.
 A. *maximus* Fl. Wett. Bj. 154).
 A. *infundibuliformis* Schæff. Bj.
 A. *gilvus* P. Bj.
 A. *cyathiformis* Bull. Bj.
 A. *vibecinus* Fr. Bj.
 A. *metachrous* Fr. Bj.
 A. *fragrans* Sow. Ba.
 A. *angustissimus* Lasch. Ba.
 A. *laccatus* Scop. Fj. Bj. Ba.
 A. (*Collybia*) *maculatus* Alb. Schw. Bj.
 A. *butyraceus* Bull. Bj.
 — *tenuior* Bj. 155).
 A. *velutipes* Curt. Bj.
 A. *confluens* Pers. Bj.
 A. *cirrhatum* Fr. Bj.
 A. *dryophilus* Bull. Bj. Ba.
 A. *atratus* Fr. Bj.
 A. (*Myceua*) *rosellus* Fr. Ba.

- A. (*Mycena*) *purus* P. Bj.
- A. *flavoalbus* Fr. Ba.
- A. *lacteus* P. Ba.
- A. *rugosus* Fr. Ba.
- A. *galericulatus* Scop. Bj.
- A. *polygrammus* Bull. Bj. Ba.
- A. *alcalinus* Fr. Bj. Ba.
- A. *vitis* Fr. Ba.
- A. *epipterygius* Scop. Bj. Ba.
- A. *vulgaris* P. Ba.
- A. *echinipes* Lasch. Ba.
- A. (*Omphalea*) *Oniscus* Fr. Bj.
- A. *umbelliferus* L. Fj. Bj. Ba.
- A. *lilacinus* Fj. ¹⁵⁶)
- A. *campanella* Batsch. Bj.
- A. *fibula* Bull. Ba.
- A. (*Pleurotus*) *lignatilis* Fr. Bj.
- A. *acerosus* Fr. Ba.
- A. (*Pluteus*) *cervinus* Schæff. Bj.
- A. (*Clitopilus*) *undatus* Fr. Bj.
- A. (*Entoloma*) *rhodopolius* Fr. Bj.
- A. *sericeus* (Bull.) Bj.
- A. (*Nolanea*) *pascuus* (P.) Bj.
- A. *limosus* Fr. Bj.
- A. (*Pholiota*) *squarrosus* Müll. Ba.
- A. *flammans* Fr. Bj.
- A. *mutabilis* Schæff. Ba.
- A. *marginatus* Batsch. Bj.
- A. (*Hebeloma*) *crustuliniformis* Fr. Bj.
- A. (*Inocybe*) *lacerus* Fr. Ba.
- A. *rimosus* Bull. Bj.
- A. *geophyllus* Bull. Bj.
- A. (*Flammula*) *lentus* Pers. Ba.
- A. *spumosus* Fr. Ba.
- A. *carbonarius* Fr. Bj.
- A. *alnicola* Fr. Bj.
- A. (*Naucoria*) *pediades* Fr. Bj.

- A. (Naucoria) eximius Bj. 157).
 A. furfuraceus Pers. Ba.
 A. (Galera) tener Schæff. Bj.
 A. hypnorum Batsch. Bj.
 * A. bryorum Pers. Bj.
 A. (Psalliota) campestris L. Bj.
 A. (Stropharia) Hornemanni Fr. Ba.
 A. squamosus P. Bj. Ba.
 A. stercorarius Fr. Bj.
 A. semiglobatus Batsch. Bj.
 A. (Hypholoma) capnoides Fr. Ba.
 A. fascicularis Huds. Ba.
 A. (Psilocybe) udus Pers. Bj.
 A. atrorufus Schæff. Bj.
 A. callosus Fr. Bj.
 A. (Panæolus) separatus L. Bj.
 A. campanulatus L. Bj.
 A. papilionaceus Fr. Bj.
 Caprinus fimetarius (L.) Bj.
 C. micaceus (Bull.) Bj.
 C. ephemerus (Bull.) Ba.
 Bolbitius flavidus (Bolt.) Bj.
 B. fragilis (Linn.) Bj.
 Cortinarius (Phlegmacium) caperatus Fr. Bj.
 C. multiformis Fr. Ba.
 C. glaucopus Schæff. Bj.
 C. decoloratus Fr. Bj.
 C. (Myxadium) collinitus (Sow.) Bj.
 C. (Inoloma) violaceus L. Bj.
 C. (Dermocybe) caninus Fr. Bj.
 C. cinnamomeus L. Bj.
 — semisanguineus Fr. Bj.
 C. — orellanus Fr. Bj.
 C. (Telamonia) brunneus Fr. Ba.
 C. armillatus Fr. Ba.
 C. (Hygrocybe) subferrugineus (Batsch.) Bj.
 C. castaneus (Bull.) Ba.

- C. (Hygrocybe) renidens* Fr. Bj.
C. erythrinus Fr. Bj.
C. decipiens (Pers.) Ba.
Paxillus involutus (Batsch.) Bj.
Gomphidius glutinosus (Schæff.) Ba.
G. viscidus (L.) Ba.
Hygrophorus eburneus (Bull.) Ba.
H. agathosmus Fr. Ba.
H. virgineus (Wulf.) Ba.
H. ceraceus (Wulf.) Ba.
H. conicus Scop. Bj.
Lactarius scrobiculatus (Scop.) Ba.
L. torminosus (Schæff.) Bj.
L. pubescens Fr. Bj.
L. trivialis Fr. Bj.
L. thejogalus Bull. Bj.
L. vietus Fr. Bj.
L. rufus (Scop.) Bj.
L. helvus Fr. Ba.
L. mitissimus Fr. Ba.
L. subdulcis Bull. Bj.
Cantharellus umbonatus (Pers.) Ba.
C. hygrophanus Bj.¹⁵⁸
C. crispus (P.) Ba.
Marasmius putillus Fr. Bj.
M. androsaceus (L.) Ba.
M. perforans Fr. Ba.
Lentinus cochleatus Fr. Bj. Ba.
L. omphalodes Fr. Ba.
L. ringens Fr. Bj.
Lenzites sæpiaria Fr. Bj. Ba.
L. betulina L. Bj.
L. abietina (Bull.) Ba.
Boletus luteus L. Ba.
B. flavidus Fr. Ba.
B. piperatus Bull. Ba.
B. variegatus (Sw.) Fr. Bj. Ba.

- Boletus scaber* Fr. Fj. Bj. Ba.
Polyporus brumalis Fr. Bj.
P. chionæus Fr. Bj.
P. adustus Fr. Bj.
P. dichrous Fr. Bj.
P. amorphus Fr. Ba.
P. borealis Fr. Bj.
P. betulinus (Bull.) Bj.
P. fomentarius (L.) Ba.
P. nigricans Fr. Bj.
P. igniarius (L.) Ba.
P. pinicola (Sw.) Ba.
P. zonatus Fr. Bj. Ba.
P. abietinus Fr. Bj.
P. vulgaris Fr. Ba.
Trametes perennis (L.) Bj.
T. odorata (Wulf.) Ba.
Dædalea unicolor Fr. Bj.
Merulius tremellosus Schrad. Bj.
M. serpens Fr. Bj.
M. lacrymans (Wulf.) Ba.
Hydnum imbricatum L. Ba.
H. repandum L. Bj.
H. membranaceum Bull. Bj.
H. farinaceum Pers. Bj.
Irpex fusco-violaceus Fr. Bj.
Radulum aterrimum Fr. Ba.
Grandinia crustosa Pers. Bj.
Thelephora caryophyllæa Fr. Ba.
Stereum purpureum (Pers.) Ba.
S. hirsutum (Willd.) Ba.
S. sanguinolentum (Alb. Schw.) Ba.
Corticium evolvens Fr. Ba.
C. radiosum Fr. Bj. Ba.
C. sulfureum Fr. Bj.
Coniophora arida Fr. Bj.
Kneiffia setigera Fr. Bj. Ba.

Clavaria aurea Schæff. Ba.
 C. abietina (Pers.) Ba.
 C. ligula Fr. Ba.
 C. incarnata Weinm. Bj.
 C. mucida Pers. Ba.
 Calocera cornea (Batsch.) Ba.
 Exidia saccharina Fr. Bj. Ba.
 Tremella foliacea Pers. Ba.

Fam. *Discomycetes* Fr.

Helvella infula Schæff. Ba.
 Mitrula paludosa Fr. Ba.
 Peziza calycina Fr. Bj. Ba.
 Calloria vinosa Fr. Ba.
 Ditiola radicata Fr. Bj.
 Phacidium coronatum Fr. Ba.

Fam. *Pyrenomycetes* Fr.

Hypoxylon multiforme Fr. Ba.
 Sphæria pulvis pyrius P. Ba.
 Dothidea betulina Fr.

— Betulæ nanæ Wahl. Bj.

Fam. *Gasteromycetes* (Willd.) Fr.

Cyathus Crucibulum Hoffm. Ba.
 Lycogala epidendron (L.) Bj.

Fam. *Gymnomycetes* Fr.

Sarcopodium avenaceum Fr.
 Illosporium carneum Fr.

Anmärkningar.

¹⁾ Den andra, Lättäs-eno, kommer ifrån Kautokeino-fjällen och rinner genom den del af Ryssland, som skjuter in mellan Sverge och Norge, samt förenar sig med Kängämä-elf vid det ställe, der fordom Enontekis kyrka stått, 1 mil ofvan Karesuando. Sedan Enontekis församling efter 1809 års fred delades mellan Sverge och Ryssland, flyttades dess kyrka ned till Palojoensuu. På Svenska området uppbyggdes en ny i Karesuando by, efter hvilken socknen erhöill sitt namn.

²⁾ Omkring Quickjock i Luleå Lappmark finnas t. ex. enligt Prof. N. J. Anderson *Hieracium Prenanthoides*, *Mentha arvensis*, *Veronica officinalis*, *V. scutellata*, *Viola mirabilis*, *Circæa alpina*, *Anthyllis vulneraria*, *Rubus idæus*, *Fragaria vesca*, *Platanthera bifolia*, *Juncus bufonius*, *Potamogeton natans*, *Poa sudetica*; *remota*, *Aspidium Filix mas*, hvilka alla icke äro funna inom Torneå Lappmark. Af de växter, som uppräknas af Kand. R. Fries såsom tillhörande trakten mellan Torneå och Kalix-elfvars nedre lopp, saknas ungefär 100 i Torneå Lappmarks barrskogsregion.

³⁾ Så t. ex. förekommer vid foten af fjället Moskana på ömse sidor om en å i skydd af klippor en ganska vacker samling af björkar, hvilka i allmänhet äro 2 famnar höga och hafva $\frac{1}{2}$ fots diameter. Vid rötterna af fjällen omkring Torneå-träsk finnas äfven betydliga björklundar, särdeles i den vackra Outa-dalen, som ligger mellan Torneå-träsk och fjällryggen.

⁴⁾ I vanliga år måste nybyggarna af fruktan för dess bortfrysande skära det, medan det ännu är grönt. Då torkas och males både ax och halm, hvarefter det mjöl, som uppstår häraf, inblandas i mjöl, som hemtas från Vesterbotten eller Norge. Bröd är ett födoämne, som icke en gång de jämförelsevis mera välmående hafva råd att använda annat än under vissa tider af året, t. ex. under höbergningen, då deras arbete är mera ansträngande och tröget, än vanligtvis. I allmänhet begagnas torkad fisk i stället för bröd.

⁵⁾ Prof. Wahlenberg skiljer uti sin Flora Lapponica emellan regio sylvatica och regio subsylvatica, af hvilka den sednare utmärkes derigenom, att tallen ännu fortfar att vara det herrskande trädslaget, under det att i den förra tall och gran tillsammans bilda skogar. Angående den sednare utsträckning säger han, att den i de södra Lappmarkerna är tämligen obetydlig, i Luleå Lappmark går granen t. o. m. upp på fjällens sidor, men att i Torneå Lappmark den framträder mera utmärkt.

Detta sistnämnda är visserligen sannt till en del, emedan tallen i norra delen af Torneå Lappmark finnes långt ofvan granens öfre gräns; men huruvida den beherrsakar växtligheten lika långt upp, som den finnes, blir en annan fråga. Den gräns, som han bestämt för granskogens upphörande i södra delen af Torneå Lappmark, Vittangi, har deremot befunnits vara oriktig, en omständighet, som förklaras deraf, att han själf icke har undersökt denna trakt. Prof. Zetterstedt iakttog under sin resa uppför Torneå-elf 1821 de skogbildande trädens utbredning och fann, att granskogarne upphöra först vid Wakkoforsarne. Detta bestyrktes äfven af Mag. Fristedt, som 1852 reste samma väg. Går granen långt upp efter Torneå-elf, så inträffar vid Muonio-elf det anmärkningsvärda förhållandet, att den knappast kommer inom Lappmarkens gräns. Endast enstaka trån förekomma här och der upp till Palojoensuu, hvarest tallen också upphör att vara det träd, som beherrsakar växtligheten. Visserligen förekomma ännu smärre tallskogar h. o. d. ända upp till Lunnainen, men de tallar, hvaraf dessa skogar bestå, äro så olika dem, som växa i den egentliga barrskogsregionen, att de, långt ifrån att beherrsaka växtligheten, synas färdiga att duka under för det hårda klimatet, så nedtryckta, knotiga och förvuxna äro de, under det att friskt grönskande och täta björklundar finnas allestädes. Knappast finnas väl också några växter, som hafva medelpunkten för sin utbredning, och ännu mindre några, som uteslutande förekomma inom den s. k. regio subsylvatica, Ty af de växter, som Prof. Wahlenberg i Flora Lapp. p. XXXIII omnämner, kunna väl *Carex globularis* och *Ranunculus lapponicus* heldre räknas till barrskogsregionen i allmänhet, *Pedicularis lapponica*, *Viola biflora*, *Thalictrum alpinum*, *Salix lanata* och *Tussilago frigida* till björkregionen och fjällregionen. Emedan sålunda den s. k. regio subsylvatica, sådan den förefinnes inom alla Svenska Lappmarker tillsammans, har obetydlig utsträckning i förhållande till de regioner, som på båda sidor omgifva den, när vidare dess höjd öfver hafvet icke på långt när skiljer sig så mycket från dessas, som t. ex. björkregionens från fjällregionens, och slutligen emedan den växt, som isynnerhet skulle utmärka den, nämligen tallen, hvarken uppträder i stora skogar, hvilka medföra en för dem egendomlig växtlighet, ej heller finnes här så fullkomligt utbildad, som i de blandade barrskogarne, så synes icke finnas något giltigt skäl att uppställa tallregionen i jernbredd med barrskogsregionen, björkregionen, fjällregionen och snöregionen.

6) Härvid må dock anmärkas, att denna region är den mindst fullständigt undersökta, och att en stor efterskörd således torde vara att påräkna.

7) Vid Karesuando prestgård.

8) »Kåbdåvanka» Hartm.; »vid Torneå-träsk» Liljeb.

9) Vid Gunnarin-korva, ej långt från Karesuando.

10) Vid Karesuando kyrka och vid Kuma-eno.

11) Møskana; Kåbdåvanka Hartm.

¹²⁾ Vid Lammas-koski och Kuma-eno i Karesuando sn. Denna form afviker derigenom från den vanliga *S. virgaurea*, att dess blomkorgar, hvilkas skaft äro dubbelt så långa som de själva, sitta enstaka i bladvecken. Strålblommornas brämar äro dubbelt så breda, som hos hufvudformen. Rotbladen äro fortvarande, tnnnglika

¹³⁾ »Nnljalaki» Frist.; »vid Torneå-träsk» Zetterst.

¹⁴⁾ »Vid Karavnuopio i Karesuando sn» Læst.

¹⁵⁾ »Kring öfre hälften af Torneå-träsk» Frist.; »vid Kilpis-järvi» Læst.

¹⁶⁾ Enligt Prosten Læstadius är denna växt allmän på elfstränderna i Torneå Lappmark. Besynnerligt såg förf. sista sommaren icke ett enda individ af den. Måhända kan orsaken dertill sökas deri, att under den förra, varmare hälften af sommaren de sandiga stränderna, på hvilka den plägar växa, stodo under vatten, och den sednare, kalla och regniga hälften af sommaren icke förmådde locka den fram i dagen.

¹⁷⁾ Vid Lammas-koski i Karesuando sn.

¹⁸⁾ Lunnainen och Gunnarin-korva i Enontekis (åtskilliga växter, som blifvit anmärkta på Ryska stranden af Munio-elf, anföras, emedan det är troligt, att de äfven förekomma på den Svenska sidan och således tillhöra Torneå Lappmark); »Nnljalaki» Frist.

¹⁹⁾ Ala-saari, en half mil från Karesuando kyrka, äfvensom midt emot prestgården på andra sidan om elfven; »Jukkasjärvi» Frist.

²⁰⁾ »Jukkasjärvi» Frist.

^{20 b)} »Torneå Lpm.» Hartm.

^{20 c)} Karesuando by, Alapalo.

²¹⁾ »Saxamuotkan kauta jänkäsä» Læst.; »ett individ vid Laimolahti, en vik af Torneå-träsk» Frist.

²²⁾ Denna synes vara den i Torneå Lappmark allmänt förekommande; då deremot den, som finnes i Ångermanland och Medelpad tillhör *P. coeruleum*.

²³⁾ Peltsana; »vid öfre ändan af Torneå-träsk» Frist.

²⁴⁾ *Veronica longifolia* är måhända den växt, som ger Torneå Lappmarks värtlighet sin mest egendomliga prägel. Den finnes allmänt på ängar och i lndar under de mest växlande former.

²⁵⁾ »Opisoive och Waiwanenlaki» Frist.

²⁶⁾ »Wittangi i Jukkasjärvi sn» Frist.

²⁷⁾ Vid Kara-joki i Karesuando sn; »Isomettän-ranta i Enontekis sn» Læst. Denna var. har blomkronans hjälm kortare än läppen. Blommorna äro gulhvita.

²⁸⁾ »I grannskapet af Kilpis-järvi» Parlat. enl. Hartm.; »vid Torneå-träsk» Hartm.

²⁹⁾ »Tuoremaa nära Karesuando kyrka» Læst.

³⁰⁾ Vid stranden af Munio-elf nära Karesuando växte en *Cornus suecica*, hos hvilken blomhyll-bladen hade blifvit förvandlade till örtblad, af hvilka 2 större och 2 mindre motsatta voro ställda i krans på utbildade strålar ofvan de hvita svepe-bladen.

³¹⁾ Orjan-puudas i Karesuando sn; »Manna-saari i Kares. sn» Læst.; »Waiwanenlaki» Frist.

³²⁾ »Vid Nagerolka i björkregionen» Frist.

³³⁾ Vid Käen-järvi i Karesuando och Särki-järvi i Enontekis sn.

³⁴⁾ »Karesuando sälls.» Læst.; »per partem sylvaticam Lapponiæ Tornensis parcius» Wahlb.

^{34 b)} »Tärpi-järvi vid Vittangi i Jukkasjärvi sn» Frist.

³⁵⁾ Saxalompolon-velma nära Karesuando kyrka. I afseende på bladens form, bladflikarnes divergens och bladskaftens kantighet synes icke vara någon bestämd gräns mellan *N. intermedium* och *N. pumilum*, sådana de förefinnas i Torneå Lappmark. Måhända ger frukten, som blott under mycket varma somrar hinner sin mognad, säkrare skiljemärken.

³⁶⁾ Denna art är i fjälltrakter en bland de mest varierande. Särdeles utmärkt är en form med så stora blommor och så starkt ludna blomfoderblad, som hos *R. glacialis*. Stjelkbladen äro äfven mycket ludna. Rotbladen, hvilkas skaft nå upp till stjelkens halfva längd, äro 3-deldta, de hjertlikt-vigglika småbladen 3-flikade och de rundadt-trubbiga flikarne djupt inskurna. Denna form växte ymnigt på sluttningen af fjället Peltsana.

^{36 b)} Afviker förutom genom sin glatthet äfven derigenom, att den har dubbelt smärre blommor (icke större än *R. reptans*) och rotblad, som visserligen äro 3-fingrade, men hvilkas småblad icke äro skaftade och ånyo 3-fingradt-deldta, utan hafva allenast flikar, som ej nå deras midt. Föröfrigt äro flikarne mer eller mindre spetsiga, stjelken m. l. m. krypande och rotsläende. Den växer heldst i videsnär på fuktig mark. Då den finnes på torr mark, är den merändels upprätt. En sådan upprätt form, som hade på alla exemplar ett enda lansettlikt-jembredt, helbräddadt och tumslångt stjelkblad, växte vid Kuma-eno.

³⁷⁾ »Vid Gunnarin-korva i Enontekis sn» Læst.; »Vittangi, Jukkasjärvi och björkregionen nedom Kaisapahta» Frist.; »regio sylvatica et subsylvatica passim copiose» Wahlb.

³⁸⁾ »I skogsregionen» Frist.

³⁹⁾ »Kara-vuopio och Saxa-järvi i Karesuando sn» Læst.

⁴⁰⁾ »I Torneå-elf och i ett träsk vid Kattovuoma, ett nybygge vid Torneå-träsk» Frist.; »Karesuando och Enontekis» Læst.

⁴¹⁾ »Alapalo nära Karesuando kyrka 1828» Læst.

⁴²⁾ »Vid Kilpis-järvi» Læst.

⁴³⁾ »Vittangi i Jukkasjärvi sn» Frist.; »vid Torneå-träsk» Zetterst.

⁴⁴⁾ Peltsana i de branter, som äro vända mot norr.

⁴⁵⁾ »In agris regionis sylvaticæ parcius» Wahlb.

⁴⁶⁾ »Karesuando och Enontekis» Læst.

⁴⁷⁾ Peltsana.

⁴⁸⁾ Peltsana.

⁴⁹⁾ »Norska fjällryggen» Zetterst.

⁵⁰⁾ »Waiwanenlaki» Frist.

⁵¹⁾ »Karesuando och Enontekis» Læst.

⁵²⁾ „Nuljalaki” Frist.

⁵³⁾ Karesuando enl. Fr.

⁵⁴⁾ „Karesuando” Læst.

⁵⁵⁾ Maunu i Karesuando sn; „Kåta-saari nära Karesuando” Læst.

⁵⁶⁾ *S. alpestris* Fr. och *S. borealis* Big. stå till utseendet ganska nära hvarandra. Ser man dem allenast torra uti växtsamlingar, skall man knappast kunna leta fram några säkra skiljemärken dem emellan. Det bästa torde vara att hemta af blomställningen, som hos den förra är en vippa, hvars grenar äro försedda med hinnlika skärblad, då deremot den sednare har enstaka blommor, utgående från bladveckan, och saknar hinnlika skärblad. Ser man dem åter växande, så kan man ej tvifla på, att de äro väl skiljda arter, då *S. borealis* är upprätt och förgrenad endast mot toppen af stjelken, *S. alpestris* deremot mycket förgrenad från rothalsen och växande i stora, nedliggande och lösa tufvor. Från *S. longifolia* skiljer sig *S. alpestris* derigenom, att den har lansettlika blad, under det att den förra har dem jemnbreda, mot basen afsmalnande.

⁵⁷⁾ Moskana; „Nuljalaki och Ripanes” Frist.

⁵⁸⁾ I fjällbranterna antar *A. biflora* ett annat utseende, än hvad den har, då den växer vid fjällens fot i skydd af högre växter. På förra stället är den nedtryckt, utbredande sig åt alla sidor efter jorden, och har frukterna dubbelt så långa, som fodret. På sednare stället växer den upprätt, och har frukterna blott $\frac{1}{3}$ längre än fodret. Måne den förra är *Moehringia obtusa* Rehn.?

⁵⁹⁾ b) „Ripanes och Nuljalaki” Frist.

⁶⁰⁾ „Torneå-träsk” Liljebl. enl. Hartm.; „vid Kilpisjärvi” Læst.

⁶¹⁾ Moskana; „Kåkdåvanka” Læst.

⁶²⁾ Ryövärin-mutka nära Karesuando by; „vid Enontekis kyrka” Wahlb.; „Karesuando och Enontekis sälls.” Læst.; „på stranden vid Kurra-vaara några få individer” Frist.

⁶³⁾ b) „Waiwanenlaki” Frist.

⁶⁴⁾ Ryövärin-mutka nära Karesuando by; „Ulkoniemi” och „mellan Tuoremaa och Nilimaa i Karesuando sn.” *E. alpinum* tyckes variera något i afseende på stjelkens kantighet och hårrighet. Den växte vid en kallkälla nära Ryövärin-mutka uti stora tufvor, hvari de mindsta stånden hade otydligt 2-kantig stjelk med lika breda hårränder utefter hvardera af kanterna, de medelmåttigt stora hade också otydligt 2-kantig stjelk, men hårraden längs efter den ena kanten dubbelt så bred, som efter den andra, och de största stånden hade otydligt 3-kantig stjelk med trenne lika breda hårränder längsefter hvar sin af kanterna. Med *E. origanifolium* skall *E. alpinum* aldrig kunna förväxlas, om man ger akt derpå, att den förra, som har tjocka och oljeglänsande blad, icke växer i tufvor, och den sednare med tunna, dunkelt-glänsande blad bildar stora tufvor.

⁶⁵⁾ „Karavuopio” Læst.; „Jukkasjärvi sn.” Frist.

⁶⁴) Likasom vattenväxternas studium i allmänhet förut varit försummadt, så har äfven särskilt ringa uppmärksamhet blifvit egnad åt utvecklingen af Myriophylla, till dess för icke så många år sedan Prosten Læstadius iakttog i Karesuando vid stjelkens nedre del hos ett Myriophyllum blad, helt olika de högre upp på stjelken sittande deri, att de voro fastare och hade flikar, som icke voro längre, än blomskärmarnes hos *M. verticillatum*. Förf. har icke varit i tillfälle att se annat, än sterila exemplar af detta Myriophyllum från Karesuando, som enligt Hartm. skall vara *M. spicatum*; men i Hernösand funnos likartade bladbildningar hos samma art, då den i September månad hade mogna nötter och sådana knoppar, som af Th. Irmisch beskrifvas i 17:de årgångens 42:a nummer af »Botanische Zeitung.» Der finnes en framställning af *M. verticillati* utveckling, hos hvilken art äfven funnos vid stjelkens bas nyss omnämnda egendomliga blad, hvilka han anser vara ett slags vinterknoppar. Nu återstår att undersöka, huruvida de äfven finnas hos öfriga Myriophylla, för att kunna med säkerhet veta, om de tillhöra den normala utvecklingen af detta släktes arter. Anmärkningsvärd är den likartade knoppbildningen hos Myriophylla och Utriculariæ, hvilka sednares utveckling finnes framställd uti Bot. Not. för 1857 af Mag. R. Hartman.

⁶⁴b) »Vittangi i Jukkasjärvi sn (steril)» Frist.

⁶⁵) »Peltsana» Wahlb.; »Norska fjällryggen» Frist.

⁶⁶) (VB. Mnoniovaara i Pajala sn); »Lähtämä-snu nära Karesuando» Læst.

⁶⁷) Lunnainen; »circa Mannu» Læst.; i södra delen af Torneå Lappmark enl. Frist.

⁶⁸) »I björkregionen vid Waiwanenlaki» Frist.; »per partem sylvaticam et subsylvaticam Lapponiarum suecicarum passim» Wahlb.

⁶⁹) »Per partem sylvaticam omnium Lapponiarum suecicarum ubique» Wahlb.

⁷⁰) Saivo-muotka i Karesuando sn; »Jukkasjärvi» Frist.; »Karesuando och Enontekis sälls.» Læst.; »snpra Naimaka haud proveniens» Wahlb.

⁷¹) »Karesuando och Enontekis» Læst.

⁷²) Lunnainen; »Jukkasjärvi sn» Frist.

⁷³) Lunnainen; »Enontekis infra Kuttainen» Læst.; »Jukkasjärvi» Frist.

⁷⁴) »Per partes sylvaticas et subsylvaticas omnium Lapponiarum suecicarum passim» Wahlb.; »Karesuando och Enontekis» Læst.; »Kurra-vaara» Frist.

⁷⁵) Snrvainen i Enontekis sn.

⁷⁶) »Idivuoma och Peltopalo i Karesuando sn» Læst.

⁷⁷) Enontekis; »Karesuando sälls.» Læst.

⁷⁸) »Karesuando sälls.» Læst.

⁷⁹) »Per partem sylvaticam omnium Lapponiarum suecicarum frequenter» Wahlb.; »Vittangi» Zetterst. och Frist.

- ⁸⁰⁾ „In pratis sylvaticis paludosis Lapponiæ („copiose Læst.) Anders.
⁸¹⁾ Kara-vaara; „Hämhän-vaara i Karesuando sn„ Læst.
⁸²⁾ „Karesnando„ Læst. enl. Anders.; „Torneå Lpm.,„ Liljebl. enl. Fr.
⁸³⁾ „Karesuando„ Læst. enl. Anders.
⁸⁴⁾ „Karesuando„ Læst. enl. Fr.
⁸⁵⁾ „E Lapponia specimina tantnm foliifera misit Læst.,„ Anders.
⁸⁶⁾ „Waiwanenlaki„ Frist.
⁸⁷⁾ Peltsana.
^{87 b)} Torneå Lpm. enl. Fr.
⁸⁸⁾ „Maunu i Karesuando sn„ Læst. enl. Anders.
⁸⁹⁾ „Karesuando„ Læst. enl. Anders.
⁹⁰⁾ „Nilimaa i Karesuando sn„ Læst.
⁹¹⁾ Hämhän-vaara och vid Lammas-koski i Karesuando sn.
⁹²⁾ „E Karesuando misit Læstadius„ Fr.
⁹³⁾ „Lapponia borealis„ Læst. enl. Fr.
⁹⁴⁾ Kara-vaara; „Ämmenkara i Karesuando sn„ Læst.
⁹⁵⁾ „E Lapp. Torn. misit Læst.,„ Anders.
^{95 b)} „Lapponia Torn.,„ Fr.
⁹⁶⁾ Peltsana; „Kåbdåvanka„ Anders.
⁹⁷⁾ „Jukkasjärvi sn„ Frist.
⁹⁸⁾ På Ala-saari nära Karesnando anmärktes ett exemplar, hos hvilket alla grenarne voro axbärande.
⁹⁹⁾ „Emellan Idivuoma och Karesuando„ Læst.
¹⁰⁰⁾ Orava-tievan-jänkä i Karesuando sn; „Enontekis„ Wahlb.
¹⁰¹⁾ „Nedanför Ripanes„ Frist.
¹⁰²⁾ „Kurra-vaara„ Frist.
¹⁰³⁾ „Jukkasjärvi sn„ Frist.; „vid Torneå-träsk„ Zetterst.
¹⁰⁴⁾ Orjan-puudas i Karesuando sn (steril).
¹⁰⁵⁾ „Idivuoma i Karesnande sn„ Læst.; „Wittangi i Jukkasjärvi sn„ Frist.
¹⁰⁶⁾ „På fjällryggen„ Frist.
¹⁰⁷⁾ Tuoremaa i Karesuando sn.
¹⁰⁸⁾ Vid Gunnarin-korva i Enontekis sn; „Jukkasjärvi sn„ Frist.;
 (VB. Kengis i Pajala sn).
¹⁰⁹⁾ Moskana.
¹¹⁰⁾ „Kara-joki vid qvarnen ej långt från Karesuando by„ Læst.
¹¹¹⁾ Karesnando; Vittangi i Jukkasjärvi sn„ Frist. Det förtjenar anmärkas, att det är allenast under varma somrar, som *Nymphæaceæ*, *Potamogetoneæ*, *Typhaceæ*, *Myriophylla*, *Utriculariæ* och andra vattenväxter hinna sin fulla utveckling. Sistlidne sommar hade alla icke en gång utvecklat sina blommor i slutet af Angusti, som är höstmånad i Karesuando. Endast *Potamogeton rufescens*, *nigrescens* och *gramineus*, *Batrachium pellatum*, *Nuphar*, *Myriophyllum alterniflorum* och *Sparganium hyperboreum* blommade. Vattenståndet uti elfven var så högt, att växterna måste uttömma hela sin kraft på utbildandet af det vegetativa sy-

stemet, för att nå upp till vattenytan. Några, såsom t. ex. *Potamogeton sparganifolius*, hunno icke ens dit. *Nuphar intermedium* blommade ung. $\frac{1}{2}$ fot under vattenytan och hade stundom halfmogna frukter mellan de tätt tillsammans slutna hyllebladen. *Sparganium affine*, som förekommer steril öfverallt i elfvarne, och *Utricularia vulgaris*, som växer i djnpare pölar, skola enl. Læst. högst sällan hafva blommat, den sednare i mannaminne endast sommaren 1841. Deremot finnes *Sparganium hyperboreum* i slutet af Augusti månad alltid med mogna frukter, emedan den växer i icke särdeles djupa kärr, som på sensommaren ofta nästan alldeles uttorka.

¹¹²⁾ Karesuando.

¹¹³⁾ „Närvä i Karesuando sn„ Læst.

¹¹⁴⁾ „Usque in Lapponiam ubique frequenter„ Wahlnb.; „Idivuoma i Karesuando sn„ Læst. Bot. Not. 1856.

¹¹⁵⁾ „Outa-dalen„ Frist.; „usque ad Enontekis parcius Wahlnb.

¹¹⁶⁾ „Opisoive„ Frist.

¹¹⁷⁾ „I regio sylvatica (mycket sparsam)„ Frist.

¹¹⁸⁾ Omkring Maunu i Karesuando sn t. ex. nedanför Lunnainen.

¹¹⁹⁾ Torneå Lappmark Læst. enl. Fr.

¹²⁰⁾ Det är icke utan tvekan, som förf. vågar framställa en ny form bland *Carices distigmaticæ*, icke derföre att den ej för honom har visat sig vara särdeles utmärkt, utan emedan han måste frukta för att icke hafva rätt uppfattat alla de omständigheter, som inom denna svåra växtgrupp bestämma, huruvida särskild uppmärksamhet bör egnas åt den eller den formen. Den ifrågavarande kan beskrifvas på följande sätt: *hanaxen* äro oftast 2, *toppaxen* 3 å 4 ggr så långt som det nedre; *hanaxen* vanligen 4, *cylindriska*, mot *spetsen* tjockare, de öfre oskafade, de nedre skafade, glesblommiga, stundom hängande; de slaka skärmen bladlika, längre än *axsamlingen*; *axfjällen* lika långa eller kortare än de ovala, på undre sidan plattade, på öfre sidan kullriga, åt båda ändarne tillspetsade frukterna; det skarpkantiga och sträfvä strået i toppen lutande; bladen rännformiga; roten krypande, skottalstrande. Vid första påseendet har *Carex arcuata* största likhet med *C. aquatilis*, med hvilken den har gemensamma de rännformiga bladen, de mot spetsen tjockare axen, och de på undre sidan plattade, på öfre sidan kullriga frukterna, men skiljer sig från den derigenom, att den har strået hvasskantigt och sträft, i toppen lutande, och frukterna mot båda ändar tillspetsade. Hvad den har gemensamt med *C. aquatilis* skiljer den från *C. acuta* och tvärtom. Från båda afviker den på ett i ögonen fallande sätt genom en biologisk omständighet. Under det att både *C. aquatilis* och *C. acuta* äro frodigare, när de växa vid stränder eller på fuktig mark, än då de växa på torr mark, så synes förhållandet vara motsatt hos denna. Den trives bäst på torrare *Sphagnum*-tufvor i sällskap med *Betula nana*, *Vaccinium uliginosum*, *Tofieldia borealis*, *Pinguicula villosa* m. fl., och blir spensligare på mera sankta ställen mellan tuf-

vorna. På ännu fuktigare mark, såsom t. ex. vid stranden af ett träsk, förmår den icke frambringa mera, än ett kort strå med mot jorden lutande blad. *C. arcuata* växte i mängd på myran mellan Paju-järvi och Sakkaro-järvi midt emot Karesuando kyrka.

¹²¹⁾ „Infra Palojoiki i Enontekis sn„ Läst.

¹²²⁾ Kelosuannun-saari och Pingis-niva i Karesuando sn; vid Gunnarin-korva i Enontekis sn.

¹²³⁾ „Mellan Palojoiki och Kuttainen i Enontekis sn„ Läst.

¹²⁴⁾ Vid Kuma-eno; midt emot Karesuando prestgård på andra sidan om elfven; „Kelosuannun-saari i Enontekis sn„ Läst.

¹²⁵⁾ Vid Lammas-koski i Karesuando sn; „Kara-vaara„ Läst.

¹²⁶⁾ „Sparsamt i björkregionen nedanför Waiwanenlaki„ Frist.

¹²⁷⁾ „Jukkasjärvi och Kurra-vaara„ Frist.

¹²⁸⁾ „Mylly-joesa och Hämhän-jänkä i Karesuando sn„ Läst.

¹²⁹⁾ „Musta-vaara prope Enontekis„ Wahlb.; „Tuoremaa i Karesuando sn„ Läst.

¹³⁰⁾ „Vid Pono-lahti, en vik af Torneå-träsk„ Frist.

¹³¹⁾ Vid Kuma-eno; „Kaisapahta„ Frist.

¹³²⁾ „Maunu i Karesuando sn„ Läst.; „Jukkasjärvi sn„ Frist.

¹³³⁾ Moskana; „Käbdäwanka„ Läst.

¹³⁴⁾ Lunnainen i Karesuando sn; „Jukkasjärvi sn„ Frist.; „in parte sylvatica omnium Lapponiarum passim„ Wahlb.

¹³⁵⁾ „Idivuoma i Karesuando sn„ Läst.; „Jukkasjärvi sn, lågväxt och sparsam„ Frist.

¹³⁶⁾ „Pahta-vaara i Enontekis sn„ Läst.

^{136 b)} „Kelosuannusa i Enontekis sn„ Läst.

¹³⁷⁾ „Hämhän-järvi i Karesuando sn„ Läst.

¹³⁸⁾ „Karesuando, locis fertilioribus in pratis et ad ripas copiose„ Läst.

¹³⁹⁾ Eftersom denna art, så vidt förf. vet, på intet annat ställe är beskrifven, än i de ännu icke offentliggjorda „Anmärkningar om vegetationen i Karesuando och Enontekis af L. L. Læstadius„, så anföres ordagrant den deri meddelade beskrifning: „*arista subdorsali, lana corolla brevior, caulis foliatus. Panicula stricta patens, folia radicalia dilatata, aspera, stricta, elongata. Hujus forma primaria paludosa in Pajala et Kengis. β arenivaga Læst. panicula stricta patens, radix longe lateque repens, folia stricta dilatata, sub exsiccatione convoluta, filiformia. Hab. Enontekis in ripa arenosa inter Karesuando et Kuttainen (Muotkan suun Alempana venejän puolella) copiose. Cum *C. stricta* maximam similitudinem habet. Differt autem arista subdorsali, hoc est infra apicem, supra medium corollæ fixa, brevissima; pilis corollam non æquantibus; longiora autem quam strictæ. A *C. epigejos*, cujus formam depauperatam primum putavi, differt glumis duplo brevioribus non acuminatis, et a *C. strigosa* eadem nota.*

^{139 b)} „Karesuando sälls„ Läst.

¹⁴⁰⁾ Karesuando nära kyrkan.

¹⁴¹⁾ Ala-saari i Karesuando sn; midt emot Karesuando kyrka på andra sidan om elfven och vid Noidanpolla i Enontekis sn; „Enontekis sn-på Gunnarin-korva„ Läst.

¹⁴²⁾ Midt emot Karesuando kyrka vid stranden af Mnonio-elf; „Enontekis infra Kåta-saari„ Läst.

¹⁴³⁾ „Enontekis, vid Lavi-joki„ Läst.

¹⁴⁴⁾ „In Walli-vaara Lapponiæ Tornensis„ Whlnb.

¹⁴⁵⁾ Peltsana; „Kurra-vaara„ Frist.; „Kärpile vid Torneå-träsk„ Liljebl.

¹⁴⁶⁾ „Kring n. v. delen af Torneå-träsk„ Frist.; „Kärpile„ Liljebl.

^{146 b)} „Jukkasjärvi sn„ Frist.

^{146 c)} „Karesuando, Rappassuando rariissime„ Läst.

¹⁴⁷⁾ „Kaisapahta (sparsamt)„ Frist.

¹⁴⁸⁾ „Vid Laimolahti„ Frist.

¹⁴⁹⁾ „Karesuando, Auskari copiose„ Läst.

¹⁵⁰⁾ „Karesuando, Siskan-tieva 1845„ Läst.

¹⁵¹⁾ „Torneå Lpm„ Ångstr. enl. Hartm.

¹⁵²⁾ „Karesuando, Saxa-järvi; Enontekis, Kelotti-järvi„ Läst.

¹⁵³⁾ Utan anspråk på någon fullständighet uppräknas de svampar, som under några höstdagar blifvit anmärkta omkring Karesuando i Torneå Lappmarks björkregion och Pajala i Westerbotten. De från sednare stället, som betecknas med Ba, anföras, emedan de troligtvis finnas äfven i Torneå Lappmarks barrskogar.

¹⁵⁴⁾ Vid Enontekis på det ymnigt gräsbeväxta ställe, hvarest fordom prestgården stått, växte denna ofantligt stora svamp eller rättare koloni af svampar. Ifrån en gemensam fot ntgingo icke mindre än 169 individer, hvaraf det största var 1 fot högt med en hatt af $1\frac{1}{2}$ fots diameter. Hela massan var ungefär $1\frac{1}{2}$ fot hög och upptill 2 fot i diameter.

¹⁵⁵⁾ Hatten är hos denna var. tunnare, kläbbig, dess kant strimmig; foten ihålig.

¹⁵⁶⁾ Skiljer sig från *A. umbelliferus* derigenom, att den har kuldrig hatt, endast obetydligt nafsad i midten; foten alltid och hatten ofta ljus-violett; de gula skifvorna långt nedlöpande på foten, glesa, för-enade sinsemellan genom mellanväggar. Denna svamp växte på Kara-vaara ofvan trädgränsen bland *Rubus Chamæmorus* och *Cantharellus hygrophanus* på *Sphagnum*-tufvor.

¹⁵⁷⁾ *A. eximius* har i början bucklig och kuldrig, sedan jemn, kläbbig och något köttig hatt; hattens kant strimmig, beströdd med ljus-gula, håriga och fjäll-likade lemningar efter slöjan; foten rak, fint pipig, täckt af ett yttre, fränksiljbart, trädigt lager; skifvorna små-sågade, urnupna, med en liten tand nedlöpande på foten. Hatten är rödbrun med mörkare färgad midt, nästan 1 tum i diameter, foten uppåt hvitaktig, nedåt brunaktig, 3 à 5 tum hög. Skifvorna äro i början hvitaktiga, sedan bruna.

Denna högst utmärkta art, som synes stå närmast intill *A. semior-*

bicularis, växte mångenstädes i trakten omkring Karesuando på något litet fuktiga ängar.

¹⁵⁸⁾ *C. hygrophanus* har hygrosfan, bägarlik, något köttig, punkterad hatt; hattens kant trubbig, inrullad; foten seg, ihålig, sidenglänsande; skifvorna nedlöpande, trubbiga i äggen och greniga. Hela svampen är hvitaktig och vattenfull. Den påminner om *Hygrophorus virgineus*; men för sin seghet, skifvornas trubbighet och grenighet måste den föras till *Cantharelli* och torde då måhända böra ställas mellan *C. umbonatus* och *C. albidus*. Den växte på Kara-vaara ofvan trädgränsen.